

MAGYAR HÍR- + 3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Ge.

ROMANIA

Forma
1934

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA
VII., Erzsébet-körút 9—11. BUDAPEST

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 124 (1838) Oradea, 1938. iun. 8

Primcolaborator: **dr Gyárfás Elemér**

Június nyolcadikán

Aki figyelemmel kíséri országunk iskolás ifjúságának életét, annak feltétlenül fel kellett figyelnie a fehér-kék egyenruhás csoportokra — fiúkra és leányokra — amint derűs, mosolygós arccal, dalolva menetelnek a közös gyakorlatokra és munkára. A fiatalság már önmagában véve is felüdítő, felrisszító, öröme és mosolyra készteti a legkérgesebb szívű embert is. Az élet küzdelmében elfáradt ember talán arról gondolkozik, hogy hiába való vergődés az élete, de ha gyermekesre tekint, felbred a bizalma és megtalálja a maga életében is azt, ami a jövőnek szól.

Fehér-kék egyenruhás gyermekek, ifjak sorakoznak ma, június 8-án, nagy tömegekben, hogy ünnepeljék Öfelsége II. Károly király

Öfelsége II. Károly király

hazatérésének nyolcadik évfordulóját. Egyformaság, egyenruha, szabályos csoportok felvonulása, katonás rend, fegyelmeztség mindenütt. A mi korunkban sokan kifogásolják az egyformaság, a beskatulyázás, a tömegszervezés térhódítását. Talán még a gyermekek-nél is. Pedig itt egészen másként áll a dolog.

A jövő nagy problémája az egész világon és nálunk is a szeretet kötelékének nagy gondolatát tűzte zászlójára.

Hol kezdjük el a szeretet kötelékének építését, beleplántálását az emberi szívekbe? Csakis a korai gyermekévekben! Az iskolában. Szervezkedéssel. Külső ráhatással. Ezt elmélyíteni, nevelő irányítással úgy vezetni, hogy befelé hasson, a vezetők felelősségteljes, szent hivatása.

Ne féltsük a gyermekeket az egyenruhától! A gyermek élete olyan gazdag, olyan bőségesen árad, hogy élettelt tölti meg a fehér-kék ruhás egyformaságot is. A fehér-kék ruha összehozza a hajlékony, tanulékony gyermeklelküket. Egy gondolatban, egy szellemben találkoznak alatta a zsenge gyermeki szívek. Román és német és magyar gyermek megtanulják egymást becsülni, szeretni a fehér-kék ruhás bizalmas együttesében. A közös cél pedig még inkább egyesíti őket. Megtanulják korán, hogy az ország bajai, hiányai, fölött nem siránkozni kell, hanem építeni, dolgozni, áldozni kell a jövőért. Nem. A gyermeki lélek nem fog megmerevedni a fehér-kék ruha alatt, hanem új áramlással fogja gazdagítani az ország életét.

Ma nyolc éve, hogy hazatért a király. A

Emlékünnep Pozsonyban a pittsburgi szerződés aláírásának huszadik évfordulóján

Az ötvenötezer főnyi szlovák tömeg az önkormányzat követelése mellett nyilatkozott. — Az amerikai szlovák küldöttség a népgyűlésen je mutatta a pittsburgi szerződés eredeti okmányát

Pozsonyból jelentik: A pittsburgi szerződés aláírásának 20-ik évfordulója alkalmából szlovák emlékünnep volt Pozsonyban. Az ünnepségen több, mint 50 ezer ember gyűlt össze. Az ünnepséggel kapcsolatos nagygyűlés elnökévé egyhangulag Hlinka prelátust választották meg. Hlinka beszédében azt a kérdést intézte a tömeghez, hogy hozzájárul-e a tervhez, amelyet a párt a jövő héten terjeszt elő a szlovák autonómia kérdésében. A tömeg a kérdésre egyhangulag igennel válaszolt. A továbbiakban Hlinka azzal vádolta Hodzsa miniszterelnököt, hogy a pittsburgi szerződést elszülte a ládafiába.

Hlinka után Tiso, a párt alelnöke beszélt. A szónok Hodzsa múlt hétfői beszédére célozva kijelentette, hogy

a szlovák nép nevében csak az beszélhet, aki nem vonja kétségbe a szlovák nép létezését.

Tiso után Hletko, az amerikai küldöttség vezetője beszélt és átadta a nagygyűlés közönségének az amerikai szlovákok üdvözlését. Hangoztatta, hogy az amerikai szlovákok 90 százaléka önkormányzatot kíván. Ezután megmutatták a jelenlevőknek a pittsburgi szerződés eredeti okmányát. Hlinka kijelentette, hogy most az ő kezében van a szlovák szentírás. Hlinka kezébe vette az okmányt és megkérdezte az amerikai küldöttség vezetőitől, hogy vajjon valódi-e a szerződésen Massaryk aláírása. Hletko igen-nel válaszolt. A gyűlésen jelenlévő két aláíró szintén megerősítette az aláírások valódiságát és buzdították az egybegyűlteket, hogy folytassanak küzdelmet a Felvidék önkormányzatáért.

HLINKA PRELÁTUS NYILATKOZOTT A SZLOVÁKOK NÉPSZAVAZÁSÁRÓL

Pozsonyból jelentik: Hlinka a Pozsonyban tartózkodó külföldi újságíróknak nyilatkozatot adott. Kijelentette, hogy a pozsonyi gyűlés résztvevőinek megnyilatkozása a szerződés mellett népszavazásnak felel meg, mivel arra a nagyszámú tömegre, amely itt megjelent, senki sem gyakorolt befolyást. A szlovák nép bármikor kész a népszavazásra. Arra a kérdésre, hogy a szlovákok népi, vagy kisebbségi jogokat követelnek-e, Hlinka így válaszolt:

— Népi jogokat követelünk. De ha nem ismerik el követeléseinket és nem egyeznek bele a pittsburgi szerződés végrehajtásába, ha nem kapunk törvényhozó testületet, vagy más követeléseinket nem teljesítik, akkor kisebbségi jogokat követelünk s akkor Európához fordulunk.

Szentírás úgy jellemzi a zsidók történetében a királynélküli időket, hogy azok sötét, reménytelen korszakok voltak. Ha a király hazatérésének jelentőségére szimbólumot akarunk találni, akkor tekintsünk a fehér-kék ruhás or-

szágőrökre. A mostani ünnepségek úgy is az országőr-mozgalom jegyében folynak le. Fehér-kék színek alatt épül az ország jövője, a legnagyobb országőr, a király szerető, gondoskodó védnöksége alatt.

lunk, ha nem akarják jogainkat és népünket elismerni. A szlovákok rabszolgái a cseheknek. Arra a kérdésre, hogy pártolja-e a német és magyar önkormányzati követelést, Hlinka azt válaszolta, hogy ő az igazság híve és véleménye szerint mindenkinek meg kell adni azt, ami megilleti. A zsidók ezután csak százalékok arányában helyezkedhetnek el a foglalkozási ágakban. Eddig — úgymond — mi, szlovákok dolgoztunk és ők gazdagodtak meg, most nekik is úgy kell dolgozni, mint nekünk és nem üzleteket kötni.

A szovjet-cseh viszony kérdéséről Hlinka kijelentette, hogy ellensége a kommunizmusnak. Ha többségbe kerülnek, a kommunistákkal fennálló minden szerződést felbontanak.

HODZSA PARTJA ELLENTÜNTETÉST RENDEZETT

Pozsonyból jelentik: A pozsonyi Színház-terén, ugyanazon a helyen, ahol pünkösdi vásárnapján százezres tömeg lelkesen ünnepelte Hlinka pátert, a tót autonomisták vezérért, pünkösdi hétfőjén Hodzsa Milán miniszterelnököt hallgatta végig 80.000 főnyi sokaság. A hétfői tömeggyűlés ellentüntetés volt. A gyűlést a tót agrárpárt, Hodzsa miniszterelnök pártja hívta össze, a monstregyűlésen azonban résztvett a többi koalíciós párt is. A gyűlés főszóroka Hodzsa miniszterelnök volt, aki rendkívül élesen támadta az autonomistákat.

Sötét felhők borultak az elmúlt napokban a csehszlovák államra. — mondotta többek között a miniszterelnök. — Kétségek merültek fel aziránt, hogy a köztársaság képes-e rendet tartani és a forradalmárok ellen fellépni. A csehszlovák nemzet türelmes ugyan, de ha arra kerül majd sor, hogy megmutassa bátorságát és azt, hogy nem hajlandó megadni magát, úgy alaposan és egyértelműen be fogja ezt bizonyítani. A szlovákoknak pedig becsülgük, hogy egyikük se maradjon ebben a küzdelemben a másik mögött. A szlovák büszkeség biztosítéka annak, hogy az elmúlt húsz év után a Tótföld szétbonthatatlan, örök egység maradjon.

— A tót nép többsége ti én vagyunk, — kiáltotta fel Hodzsa. — Szívesen fogadunk mindenkit sorainkba, aki tiszta tót szívvel hajlandó velünk együtt működni, nem dolgozhatunk azonban együtt azokkal, akik ellenségeinkkel cimborálnak. Ma, a köztársaság fennállásának huszadik évfordulóján, így szólok hozzátok: Mi vagyunk ennek a földnek az urai, mi felelünk szlovák lelkiismeretünkkel mindenért és

szágőrökre. A mostani ünnepségek úgy is az országőr-mozgalom jegyében folynak le. Fehér-kék színek alatt épül az ország jövője, a legnagyobb országőr, a király szerető, gondoskodó védnöksége alatt.

P. I.

JO HIR

azok számára
akikLÁRFÁJASBAN
SZENVEDNEK

Ez az oxigénnel tömnyített fürdő azonnal megszünteti a fájdalmakat, felpuhítja a tyukszemeket, amelyeket így gyökerestől kiemelhet.

Nagyon egyszerű az eljárás. Egy meleg lábfürdőbe tegyen egy maréknyi Saltrates Rodell-t. Több millió oxigén buborék szabadul fel. Aztassa be lábait ebbe a vitalizált fürdőbe. Határozottan érezni fogja, amint az oxigén behatol a pórusok mélyébe és a — hat világhírű gyógyforrásból összeállított — gyógyszorok jótékony hatása, megkezdődik. Szegény elkinzott, beteg lábai ismét egészségesek lesznek. Azonnali kimondhatatlan megkönnyebbülést érez! A fájdalmak megszűnnek, a dagadások, gyalladások eltűnnek. Új cipőt húzhat és egész napon át kényelmesen járhat. Vásároljon még ma a legközelebbi gyógyszer-tárban vagy drogériában egy csomag Saltrates Rodell-t. Ára jelentéktelen.

PONTOS! — 10.000 propaganda csomagot debunk piacra 10 lejes reklám árban. Kísérletképpen még ma vásároljon egy csomagot! Takarékosági szempontokból vásároljon rendszeres csomagot, vagy dupla családi csomagolást!

mi határozzuk meg, hogy itt mi történjen. A tót szabadság alapját azonban a csehszlovák köztársaság fennállása képezi. Aki gonosz szándékkal és büntös tévedésből árt a szlovák nép jó hírnevének és a köztársaságnak, annak a szlovák egység megőznie a háborút.

HENLEIN HITLERNEL?

Berchtesgadenből jelentik: Illetékes helyről nyert értesülés szerint alaptalan az a hír hogy Henlein, a szudéta-német párt vezére, Berchtesgadenben tartózkodik és ott megbeszéléseket folytat.

Ujabb nyugtalanító eset
a szudéta-német vidékenBodenbachban az egytömegben hazatérő német lakosságot
szétverte a karhatalom és húsz ember megsebesült

Prágából jelentik: A szudéta-német vidéken hétfőre virradó éjszaka újabb incidens történt. Bodenbachban rendőrök és csendőrök feltartóztatták a szudéta-német gyűlésrendezők egy csoportját s gumibottal és puskatussal bántalmazták őket. Húsz szudéta-német megsebesült. Az egyik gyűlésrendező olyan súlyos sebesülést szenvedett, hogy kórházba kellett szállítani. A szudéta-német párt vezetői táviratban tiltakoztak a cseh belügyminiszternél.

Az újabb incidensről a Német Távirati Iroda a következőket jelenti:

— A szudéta-német párt Maxfordban, a cseh-német határ közelében választói gyűlést tartott, amelyen a bodenbachi szudéta-német párt tagjai is résztvettek. A gyűlés befejeztével a résztvevők teljes nyugalommal elindultak hazafelé. Az egyirányban haladók egyútt mentek. A hivatalos cseh jelentés tüntető felvonulásról beszél, amelyet a rendőrség állítólag kénytelen volt feloszlatni. A Német Távirati Iroda szerint viszont csak a közös uton hazafelé tartó résztvevőkről volt szó, akik a félórást utat gyűtt tették meg, de nem haladtak zórt menet-

Félszázad a gazdatársadalom
szolgálatában

Felemelő ünnepekkel ülte meg fennállásának ötvenéves évfordulóját a salontai Gazdakör

Salonta. Saját tud. Vasárnap bensőséges ünnepet ült az egykori hajduváros. Gazdaköre most ünnepelte fennállásának ötvenedik évfordulóját. A salontai Gazdakör 50 éves munkássága az egész környező vidékre kihatott s éppen ezért az öröm, a meglegedés és az ünnep egyetemes jellegű volt. Közeli és távoli falvakból jöttek gazdaküldöttségek és birtokosok, hogy hitvallást tegyenek a gazdaösszefogás és öntudat mellett.

Az EGE központjából dr Szász Pál elnök, gr. Teleki Adám, Telegdy László központi felügyelő és Koppány Rezső kerületi felügyelő jelentek meg.

A Bihormegyei Gazdasági Egylet részéről dr Markovits Kálmán elnök, dr Markovits Manó földbirtokosok, Arad megye részéről Purgly László, továbbá még számos környékbeli földbirtokos volt látható. A gazdaköri küldöttségek sorában feltűntek az árpádbeli, arad-zerindi, diosigi, sacueni, anti, boiui, ghiaraci gazdák és birtokosok.

Az érkező vendégeket a Gazdakör székházában fogadták. Molnár György, a salontai Gazdakör ösz elnöke és Ujhelyi László titkár üdvözölték a megjelenteket.

Az ünnepeket istentisztelet vezette be a református templomban. Dél előtt féltiz órakeresztelésig megtelt a hatalmas református templom. Az ünnepi ígéhirdetést Nagy István legátus tartotta, aki gyönyörű beszédében a keresztény ember egyetlen helyes és igaz útját határozta meg. Majd Isten áldását kérte az 50 éves Gazdakör vezetőire és munkás tagjainak jövőbeli cselekedeteire.

Az istentisztelet végén megható jelenet következett. Arday esperes három gazdagyermekek keresztelt meg. Lebilincselő beszédében figyelmeztette a szülőket arra, hogy felelősek a gyermekek életéért és jövőjéért.

Az istentisztelet után a „Redut”-ba vonultak az ünnepség résztvevői. A nagy befogadó képességű terem zsufolásig megtelt. A hatóságok képviseletében Călin Toader ezredparancsnok, Balog Gheorghe városi főjegyző, Debău Ioan rendőrfőnök, Nistea Iacob, a Bihormegyei mezőgazdasági kamara elnöke jelentek meg. Az egyházakat dr Bánáss László pápai kamarás, Arday Aladár ref. esperes, Bagoly Bertalan ref. lelkész, dr Nébel Abraham

és Ellmann János hitközségi elnök képviselték. A kereskedelmi kör képviseletében Kemény Károly elnök és Szilas Sándor alelnök jöttek el.

Molnár György, a Gazdakör elnöke nyitotta meg a díszközgyűlést. Üdvözölte a vendégeket és a hallgatóságot, majd bejelentette, hogy az 50 éves jubileum alkalmából Öfelsége II. Károly királynak hódoló táviratot küldenek. Ezután elismerő szavakkal szólt elődjéről, akik a gazdatársadalomnak ezt a gyönyörű szervezetét megteremtették.

Ujhelyi László titkár érdekes előadásban ismertette a Gazdakör történetét, amely alakuló gyűlést 1888 március 4-én tartotta. Azóta bebizonyította, hogy milyen nagy szükség volt rá s hogy a Gazdakörnek köszönhető Salonta színvonalas gazdálkodása. Most Molnár György vezetésével dolgoznak tovább abban a szent hitben és meggyőződéssel, hogy fontos hívatást teljesítenek.

A GAZDA-SZERVEZET NAGY HIVATÁSA
A TÁRSADALMI ÁTALAKULÁSBAN ÉS AZ ÚJ
ALKOTMÁNY SZERINT

A díszgyűlés további folyamán dr Szász Pál, az EGE elnöke mondott ünnepi beszédet, melynek kiemelkedőbb mondatai a következők voltak:

— Mindenekelőtt le kell szögezmem azt, — mondotta a szónok, — hogy magunkra, saját erőnkre, képességeinkre és gyengeségeinkre vagyunk utalva. Ennek a gazdakörnek az 50 éves multjából is megállapítható, hogy mindig voltak olyan nagybirtokosok, akik példát mutattak és a mezőgazdálkodás terén komoly segítséget jelentettek. Volt honnan és kitől tanulni s így fejlődhetett a mezőgazdálkodás és gyarapodhatott a nemzeti vagyon. Azóta történelmi események játszódtak le, bekövetkezett az impériumnáltozás és azt követőleg a földreform. A kisajátítás során azonban elmaradt valami, ami nélkül nem válhatott egész-szé és amit oly hosszú ideig nélkülöztünk: a magyar mezőgazdátársadalom életének irányítása. Olyan szervezetre volt szükség, mely a szociális átalakulások után irányt szab és mutat. Az egész világon gazdasági versengés folyik és csak azok a népek lehetnek életképesek és tudnak megmaradni, amelyek ebben az iramban meg tudják állani a helyüket. Ennek a tételnek a mi életünkben fokozottabb jelentősége van. Szinte el sem képzelhető olyan nemzetársadalom, amely nélkülözni tudná a gazdasági élet irányító szervét. Gazdatársadalmunk életében erre a szerepre vállalkoztunk, amit viszont csak úgy tudunk megvalósítani, hogy ha kéz a kézben összefogva dolgozunk és egymáson segítünk. Az emberi boldogság, valamint egy állam nyugalma és boldogsága a szociális békétől, a teljes meglegedéstől függ. Ezt a gondolatot valljuk és ezért küzdünk.

— Békeidőben szinte észre sem vesszük a béke áldásait és lehetőségét. A legutóbbi világháború ebből a szempontból is sok értékes tanulságot rejt magában. Ki kell használni tehát a béke-idők áldásait. A magyar gazdatársadalomnak az a kötelessége, hogy egyre nagyobb teljesítményeket mutasson fel, nemzeti vagyónát gyarapítsa és megtartsa. Minden nemzedék felel az elvégzett munkájáért. Sajátságos helyzetünkben gondoljunk arra, hogy cselekedeteinket még számon kérheti a történelem. Ezért nincs pazarolni való időnk, hanem vállvetve dolgozunk kell. A különböző népeknek ez az élet alaptörvénye. Mi sem jelentünk kivételt, hiszen magunkra hagyva gondoskodnunk kell arról, hogy életünk összes kérdéseit megoldhassuk.

Dr Szász Pál ezután így folytatta: — Az alkotmány új helyzetet teremtett. Az érdekképviseleti rendszer körvonalai bontakoz-

Ideges gyomorba,

gyomorgörcsök, göresős állapot, hányinger, emésztéshől eredő ideges fejfájás és álmatlanság eseteiben a világhírű amerikai

GASTRO D.-vel,

ugy a hettöldi, mint a bécsi, berlini, stb. klinikán hosszabb kísérletelés után a legszembetűnő eredményeket érték el.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban București Calea Victoriei 124.

nak ki belőle. A magyar gazdaságszervezetnek kötelessége ezt elfogadni, mert jogunk van ahhoz, hogy az ország ügyeibe beleszóljunk. Politikát azonban soha nem engedünk érveszűlni és mindig számítottuk működési területünkről.

— Az új helyzetben nagyobb mérvű szervezkedést kell végrehajtanunk, de ez nem lehet csak számszerű. Az értéket ugyanis nem a számok, hanem a szervezetben levő lélek adja meg. Lélek, öntudat nélkül csak üres forma volnánk. Egymásra vagyunk utalva. Nemzetársadalmunk egész története ezt bizonyítja. Dolgozni fogunk tehát becsületesen, összefogva, de határozott önérettel. Csak így fognak bennünket megbecsülni.

— *Életünket és egészségünket csak a legteljesebb társadalmi és foglalkozásbeli összhang alapján képzelhetjük el. A diplomásoknak kötelességük megmaradni mellett a nép-tömeg mellett, amelyből származtak.*

— A magyar gazdaságszervezet a közéletben nem is kíván annyit, mint amennyire joggal igényt tarthatna. Kötelezettségvállalásról van szó, hiszen el kell tartania a nemzeti élet szükséges egész értelmiségi és vezető rétegét.

Befejezésül a szónok a következőket mondotta:

— Az 50 éves gazdaköri tevékenységből láthatjuk, hogy elődeink milyen maradó értékeket alkottak. Jaj tehát azoknak az utódoknak, akik nem becsülik meg az elődöket.

— Az anyaföld a miénk, soha el nem hagyjuk és ahhoz az utolsó leheletünkig ragaszkodunk. Dolgozzatok, mert mi szolgálunk fogunk benneteket.

SZAKELŐDÁS ÉS ÜDVÖZLÉSEK

Ezután *Koppány* Rezső EGE felügyelő tartott tanulságos szakelőadást „Arassunk korán, idejében” címmel, melyben gyakorlati útmutatásokat adott a gazdáknak az aratási idő megválasztására és a helyes aratásra.

Az üdvözlések során *Markovits* Kálmán, a Bihar megyei Gazdasági Egylet elnöke beszédében a bihari föld szeretetéről beszélt, mely összekapcsolja országgrészünk minden magyar gazdáját.

— Szeressétek az ősi földet, ragaszkodjatok hozzá és ha őseink valamikor vérrel és karddal védték meg, ti védjétek meg azt most a modern gazdálkodás fegyvereivel — fejezte be gyönyörű beszédét.

Balog Gheorge Salonta város üdvözlését tolmácsolta román nyelven. *Kemény* Károly a város kereskedőtársadalmi nevében beszélt. *Wiste* Iacob a vármegyei mezőgazdasági kamará elnöke először román, majd magyar nyelven mondott hatóságos üdvözlőbeszédet, melyben kiemelte az ország első termelőinek, a gazdaságszervezetnek a jelentőségét. Szükségesnek tartja a megértés szellemét és felekezeti vagy nyelvi különbség nélkül az összefogást a több-kevesre való sikere érdekében.

Dr. Kuch Béla a salontai kaszinó elnöke néhány tömör szóval fejezte ki a Gazdakör iránti jókívánságokat. *Dr. Bánáss* László pápai kamarás a katolikus egyház nevében hangsúlyozta, hogy a hit és a munka közös talajból fakad. A földmunka az első, hiszen a szentírásban is innen származik a legtöbb példázat. *Bohnár* Sándor a dioségi gazdakör, *Ellmann* János pedig az Izr. Hitközség nagyra-becsülését fejezték ki.

Purgly László figyelemreméltó beszéde következett ezután, melyet a szomszédos Arad megye magyar gazdaságszervezete nevében mondott el. Hangsúlyozta, hogy már régebben szorgalmazta azt, hogy a politikai szervezkedés mellett párhuzamosan haladjon a gazdasági szervezkedés is. Hosszú idő telt el, amíg ez a gondolat megvalósult, de a gazdaságszervezet már is szép eredményeket tud felmutatni.

Kiss Mihály az iparosok nevében beszélt. *Arday* Aladár ref. esperes Isten áldását kérte a munkára. *Tordai* Ferenc tanító lendületes beszédében az iparos dalegylet üdvözlését hozta.

A díszközgyűlést az évi rendes közgyűlés követte, melynek lezajlása után a magyar kaszinó nagytermében 150 személyes körében volt s ezen számos pohárköszöntő hangzott el. Este pedig nagyszabású gazda-bált tartottak.

VIM

MINDENT TISZTÍT

átlagosan és
kíméletesen

fazékat és serpenyőket is

Mihály nagyvajda-trónörökös az országőrök körében

Az uralkodó saját fiát is elküldte, hogy a földművesek és munkások gyermekeivel dolgozzék együtt

Bucurestiből jelentik: Az Országőr Hét a munka, a hősök, a nemzet hete. Ennek a hétnek első napját a falvaknak és városoknak szentelték, mert az országőrség vezetői arra a kötelességre gondoltak, amely a falvak helyzetének javítására vonatkozik. A falvakat az elmúlt évtizedek során adódott alantas helyzetéből a szépség kincsesházává, az erények oltárává kell változtatni.

Ebben a szellemben kezdődött meg június elsején az Országőr Hét, az országőr eszme eme gyönyörű megnyilvánulása. A „*Straja Tarii*” a társadalmi osztályok közötti véleménykülönbséget megszüntetését jelenti, mert a multban azt hitték, hogy csak bizonyos társadalmi rétegeknek kell nekivetni a vállat, amikor az újjáépítés munkájáról van szó. Az a tévhit is uralkodott, hogy érték szempontjából a nemesi cím a rangadó. A Nagy Országőr azonban legmagasabb példával szolgált, olyan példával, amely századokon keresztül él: saját fiát is elküldte, hogy a parasztok és munkások gyermekeivel dolgozzék együtt.

Ime az Alba-Iulia-i nagyvajda: hogy dolgozzék, szorgoskodjék, fáradhatatlanul végzi a munkát többi ifjú társával, váll váll mellett.

Ősz, öreg ember nézi a dolgozó ifjakat s könnyes szemmel rebeget: „Isten segítsen kedveseim, hogy elvégezzétek azt, amit mi akarunk elvégezni. Valóítsátok meg, amiről gyer-

mekkorunk óta álmodtunk egészen a kései öregségig...” Azután csendesen elballag, a munka pedig folyik tovább, szaporán.

Öfensége Mihály nagyvajda mellett, hogy

Mihály nagyvajda, amint az országőrök körében dolgozik.

Sidorovici őrnagy, az Országőrség parancsnoka.

egyike a legjobb munkaerőknek, egészen kiváló szakértő is. Olyan technikai szakkérdéseket intézett Mihalache mérnökhöz, az utúgyi vezérigazgatóság vezetőjéhez, hogy a munkálatokat irányító mérnök elámult a szakmai ismeretek ilyen megnyilvánulásán...

Háromnegyed tizenkettőkor felfüggesztik a munkát: öt órás szakadatlan tevékenység után következik az ebéd. Példás rendben sorakoznak, vonulnak fel és foglalnak helyet az étkezés számára kijelölt helyen ezek a pompásan fegyelmezett, életerős és a jólvégzett munka tudatától boldog fiatal emberek. Vezényszavak pattognak, parancsok hangzanak el és mennek teljesebbé, majd megkezdődik az ebéd, amelyet áhitatos ima vezet be... A legízesebb ebédet eszik életükben ezek az ifjak. Jó, mert egyszerű s mert a legnagyobb teljesítmény, az országnak és a nemzetnek szentelt órák után fogyasztják el.

Bucurestiből jelentik: Az „Országőr Hét” második, harmadik és negyedik napja is a legnagyobb sikerrel zárult. A második nap munkáját a hősök emlékének szentelték. A harmadik nap munkáját a nemzeti összetartás vezérgondolata irányította, a negyedik napot pedig az ország egészségügyének emelésére szánták. országőr személya. N. P.

Takarékosság

*

Dosztoevszky, aki nagy regényeiben oly döbbenetes mélységeket tud feltárni, kissé bizony felszínes marad egyik kisebb elbeszélésében. — már nem tudnám biztosan megmondani melyikben, — ahol német környezet festés közben félreismerhetetlen rosszmájúsággal a német takarékoságot gúnyolja ki. Az óriási területi méretekhez, a szinte határtalan lehetőségekhez szokott orosz ember természetesen alig értheti meg a viszonylag kis országba összehúzott nép fiainak és leányainak igyekezetét, akik, mint a nagy író észreveszi, ijjesen a javát takarékosággal töltik el s addig lélegzeni se mernek gondtalanul, amíg nem kuporgattak össze annyit maguknak, amennyit egy család létalapjának lefektetéséhez szükségesnek érznek.

Lehet, hogy a német Hansok és Gretchenek csakugyan belefáradnak és belefonnyadnak kissé, mire együtt van ez a pénz, de ezzel a kitartással, munkával és türelemmel mégis megélhetést veredtek ki maguknak azok a milliók, akikkel — francia megállapítás szerint — több német él ma Németországban, mint amennyinek átlagos küzdelemmel és takarékosággal megélhetése lenne... És amely milliók a német nagyságot megteremtették.

Mi magyarok nem rendelkezünk az oroszok kimeríthetelen lehetőségeivel. S mégse lehet reánk fogni a legjobb akaratú sem, hogy takarékos nemzet volnánk. Mi is hajlamosak vagyunk arra, hogy lemosolyogjunk és lekicsinyeljünk a takarékoságot, akár a németeknél tapasztaljuk azt, akár a francia nyársolgárnál, akár pedig a takarékos világ-rekordereinek, a skótoknál, akiknek erről a tulajdonságáról inkább csak a forgalomban lévő adomák révén szerzett tudomást a magyar közönség.

Ha tölem függene, betiltanám a skót adomákat. Tulontul népszerűek magyar körökben. És nagyon alkalmasak arra, hogy népszerűtlenül fontos elemét, az egyéni háztartás és a nemzetgazdaság ez alapszükségességét, a takarékoságot.

Az az érzésem, hogy a skót adomák buzgó terjesztői némi önigazolást keresnek a fukarságig elutazott takarékoság neveléses voltában, mentséget és vigasztalást ama végzetes hibájukra, hogy nem tudnak bánni a pénzzel.

Sajnos, magyarok között ritkaságszámba megy az, aki igazán bánni tud vele. S ez az állítás érvényes bizony társadalmunk minden rétegére. Ha szombat esténkint járom Bucurestii, minden sarki kocsmából magyar munkások és háztartási alkalmazottak nótázása hallik. A középosztály, amelyet legjobban érintett az uralomváltás, legnagyobb mélypontra jutottságában se mond le bizonyos igényeiről, különösen a bőségesen étkezés örömeiről. Ardealban a délelőtti órák utcai járókelői között seregestül lehet látni szomorú, kopott, elkeseredett magyar nénikéket, asszonyokat, akik vagy szerény nyugdíjából tengődnek vagy állást vesztett hivatalnokok osztályához tartozván, évek óta teljes bizonytalanságban élnek, de akik mégis naponta, minden jóval puffadásig tömött szatyorról mennek haza a piacról... És a vezető réteg gyors sorvadása is a szerény életmóddal való megalkudni nem-tudásra vezethető vissza. Megmaradt magyar vagyonok s velük magyar családok létalapjai ezrével pusztultak el az uralomváltás óta Ardealban a takarékoság, a jövőbelátás teljes hiánya miatt.

S még mindig nem-igen okulunk. Még mindig urizálunk, költsékezünk. Ha szétnézünk azok között az ismerőseim között, akik még állásban vannak, vagy másként rendes jövedelemmel rendelkeznek, alig találunk közöttük olyat, aki gondol a bekövetkező feket napokra.

Különösen a hivatalnok osztálynál lehet valósággal beteges könnyelműséget tapasztalni. De ez már nem magyar, hanem általános betegség. Az ugynevezett fix fizetés nemcsak az

A székelyek hagyományos búcsújárása pünkösdszombatján Szűz Mária csodatévő szobrához

Mercurea-Ciuc, június hó.

Háromszázhetvenegy esztendeje annak, hogy pünkösdszombatján, István alfalvi pap vezetésével a hargitai „Lónyugottó” nevű tétlön, a ciuci katolikus székelyek megütköztek János Zsigmond hadaival és fényes győzelmet arattak. A Blandrata György által befolyásolt János Zsigmond ugyanis, amikor az ígéretek és fenyegetések sem használtak, fegyverrel akarta kényszeríteni a ciuci székelyeket ősi hitük elhagyására és arra, hogy az unitárius vallásra térjenek át. A székelyek nem ijedtek meg a fegyveres és szervezett sorkatonaságtól, hanem ők is fegyvert fogtak szent hitük védelmére. Az asszonyokat és gyermekeket, valamint az öregeket összegyűjtötték a ciucsumuleui kolostorban és kegytemplomban és meghagyták nekik, hogy állandó könyörgésekkel kérjenek győzelmet a „Csiki Székely Boldogasszony”-tól. A Csodatévő Szent Szűz meg is hallgatta a könyörgést és diadalra vitte a maroknyi székely népet. János Zsigmond hadai megfutottak a vitéz székelyek elől. Az otthonmaradtak a győzelem hírére egyházi zászlók és lobogók alatt körmenetben mentek a győztes székelyek elébe és azokkal együttessen. Mária-énekekkel az ajkukon tértek vissza Ciucsumuleura a kegytemplomba hálaadásra. Ennek a diadalmenetnek az emlékére jönnek össze minden évben pünkösdszombatján a székelyek egyházi lobogók alatt a legtovábbi községekből is gyalogosan. Tizezrek zarándokolnak el a Szent Szűz csodatévő szobrához és hozzák bűnjüket, bánatukat, gondjaikat, szenvedéseiket és megnyugodva, megkönnyebbülve térnek haza otthonukba. Zeng ajkaikon az ősrégi Mária-ének:

— Szép lilomszál, szűzek virága...

Az idén az ostromállapotú intézkedések miatt engedélyt kellett kérni a búcsú és körmenet megrendezésére. Dr. Vorbuchner Adolf transzilvániai segéd-püspök még idejében megszerezte a vallásügyi minisztérium engedélyt, azonban a belügyminisztériumban és a hadtestparancsnokságnál már nehezebben ment a dolog. Dr. Willer József, dr. Pál Gábor és dr. Pitner Árpád, a ciuci magyarság katolikus vezetői a ferences atyákkal együtt nagy erőfeszítéseket tettek az engedély megszerzéséért. Végül is sikerült meggyőzni az illetékes fórumokat arról, hogy nem valami veszedelmes gyülekezésszerű, vagy politikai demonstrációról

szól, hanem évszázados, kifejezetten vallásos népszokásról. Egyetlen egy esetről sem tud a történelem, hogy az ilyenkor összegyűlt harminc-negyven ezer ember zavart keltett volna, vagy okot szolgáltatott volna hatósági, vagy karhatalmi beavatkozásra. Még esendőre sem volt szükség soha. A ferences atyák rendezése mellett példás rendben és áhítattal vonult fel a tömeg. Az emberfeletti fáradásnak mégis csak meg lett az eredménye, bár csak az utolsó pillanatban. Csütörtökön este fél tíz órakor érkezett meg a belügyminisztérium és hadtestparancsnokság távirati rendelkezése, mely szerint az engedély kiadható. Drimba József alezredes, helyőrségi parancsnok, bár csütörtökön ünnep volt, a hősök ünnepe, hivatalos órán kívül is a legkészebben adta meg az engedélyt. Csak egyetlen nap állott rendelkezésre a ferences atyáknak arra, hogy legalább a ciuci községeket értesíteni tudják a búcsú engedélyezéséről. Ennek lehet tulajdonítani, hogy a résztvevők száma nem érte el az idén a múlt évi és az előtti negyvenezres létszámot. Így is azonban összegyűjtött mintegy húsz ezer ember. Cluj, Brasov, Turda, Sighisoara, Odorheiu, Tg.-Secuiesc, Sft. Gheorghe, stb. városokból is számosan jöttek. Eljöttek a moldovai csángók is érdekes népviseletükben.

Szombaton délután fegyverrel, a legteljesebb rendben folyt le a hagyományos festői körmenet dr. Péter Antal brasovi apátplébános vezetésével. Hangos volt a Kíssomlyó hegye Mária dicsőítésével. Az 16 is kedvezett a színpompás körmenetnek. Körmenet után a kegytemplomban P. Lukács Manszvét ferences missziós atya mondott szentbeszédet. A neves híszónok, bár betegeskedett, mégis népe szeretetéből vállalta a szónoklatot. Az urhatalomságról beszélt nagy hatással és tőle megszokott lendülettel a templomot megtöltő négyezer embernek. A búcsú során még szentbeszédet mondottak Felcsér Miklós plébános, Papp Dénes főgimn. tanár, P. Ráduly Kolozs, P. Hugolin, Boga István plébános.

A búcsúról visszatérőket kellemtlenül érintette a rendőrségnek és csendőrségnek az az intézkedése, hogy a búcsúsok ne menjenek csoportosan az utcán, hanem egyházi lobogókat összegöngyölve magánosan térjenek haza otthonukba.

Albert István.

életrevalóságot fejleszt vissza az emberben, hanem a holnapi napról való gondoskodás természetes ösztönét is. A hivatalnok csak eljéjétől eljéjéig gondolkozik, fizetéstől fizetésig. Már csuda-számba menő takarékos ember az ebben a társadalmi osztályban, akinek a hónap végéig van egy pár garasa. Ha pedig még félre is tesz, az már nevelésesen hat kartársai előtt. Kifigurázzák. Fősvény, fukar a neve.

Egyik ismerősöm, aki most egy olcsó, mindössze negyvenleves évad-cikk elhelyezésével, árusításával foglalkozik, meséli nekem, hogy ha ügynökségek közben egy-egy hivatalba bevetődik s alkalma van ott áruját kínálni, bevét elég gyakran talál a tisztviselők között, de olyat, aki hónap közben azonnal tudna fizetni, a legnagyobb fizetésűek között se tudott seholyse felfedezni széles Bucurestiben.

— Tetszik az áruja, — mondják neki, — de most nincs egy vasam se. Jöjjön eljéjén. Persze, eljéjén nem lehet végigjárni az összes hivatalokat, ahol az ilyen élelmes ügynök-ember bevét hajt fel magának. S ahová már másodikán vagy csak harmadikán jut el,

ott majdnem kivétel nélkül mindenkitől ezt a választ kapja:

— Elkésett uram. Megint nincs egy vasam se. Jöjjön eljéjén.

A könnyelműségnek, az előre nem látásnak ezt a fényűzését mások esetleg igen, de mi, magyarok nem engedhetjük meg magunknak.

Ismerek magyar hivatalnokokat, akik, miután tíz-tizenöt évig jófizetéses állásban voltak családjikkal együtt, az első héten megéheztek és könyöradományra szorultak, állásuk elvesztése, fizetésük folyósításának beszüntetése után.

Minden megszerzett és minden kiadott leinél éreznünk kellene a jövő felelősségét. Annál is inkább, mert ez a felelősség nem tisztán egyéni. (j. b.)

Báile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és tükörfürdőjegyek kiadó hivatalunkban kaphatók.

Filmkockák a világnagygyűlésről

Emberk és népek a forgatagban. — Pillanattelvével egy magyar cserkésről. — Külföldi magyarok a nagygyűlésen. — A csabai zeneszó

(Negyedik és befejező közlemény.)

Azóta már a hivatalos számösszehasonlítások is elkészültek a 34-ik Eucharisztikus világnagygyűlésről. Az idegenforgalmat ugyan számszerűleg még nem ismerjük, de a vasút és más közlekedési eszközök forgalmából következtethetünk arra, hány idegen fordult meg a világnagygyűlés tartama alatt a magyar fővárosban.

Nem is lesz egészen érdektelen a számvetés, merthisz a számok hideg, csalhatatlan bizonyossága eloszlatja azt a tévhitet, amit oly előszeretettel szórtak szét a kételkedők, hogy t. i. a budapesti világnagygyűlés rendezését túlméretezték és messziről sem volt az az idegenforgalom, ami a világnagygyűlés sikerét biztosíthatta volna. Vegyük tehát alapul a MÁV. hivatalos kimutatását, amely szerint a nagygyűlés napjai alatt összesen 7223 vonat jutott be Budapestre. Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy átlag naponként 720, óránként 30 vonatot kellett fogadniuk a budapesti vasutasoknak. Vagyis átlagos számítás szerint a nagygyűlési napok minden második percére esik egy vonat érkezése. Már most ha azt vesszük, hogy ezeknek a vonatoknak a fele teher-, másik fele pedig személyvonat, marad 3612 vonat személyszállításra. Ha tehát vonatokról — amelyek egyébként ezekben a napokban mind-mind zsúfoltan érkeztek be — 800 utast számítunk, akkor végeredményként kapjuk, hogy a nagygyűlési napok alatt Budapestre 2 millió 889 ezer 600 ember érkezett, ami a pesti városkossággal összevetve azt jelenti, hogy a 34-ik Eucharisztikus világnagygyűlés különböző ünnepeiben — természetesen nem egy időben és egy tömegben! — 3 és fél millió ember vett részt.

Emberk és népek nagy találkozója volt tehát a világnagygyűlés, ahova az Oltáriszentség fenségessége és a katolikus összetartás a világ minden részéről hatalmas erejű mágnesként vonzotta össze az emberek millióit.

Minden szónál több a jócselekedet

A színes ünnepi forgatagban, bátran állíthatjuk — a világ majdnem minden számottevő népe képviseltette magát. Mégis ezt a széles forgalmat a rendezők olyan bámulatos gondúlekenységgel vezették le, ami páratlan a maga nemében. Mindenkinek mindenhol előre megvolt a maga helye. Csoportok és egyének csak azon a vonalon sorakozhattak fel, ahol útjukat a rendezőség okos előrelátása kijelölte. Semmiféle összeütközés, semmiféle zavar sehol sem. A szabadtéri istentiszteleteken, közös üldözéseken áhítatos csend, türelmes fegyvellem, mintha nem is százezrek lettek volna együtt.

Ennek a pompás, kifogástalan gépezetnek nagyon hasznos rugói voltak a cserkészek. Ezek az árvalányhajas kalpagú fiúk mindenütt ott voltak, ahol szükség volt rájuk. Kedvesen, elfogadón, odaadón adtak tanácsot, óvtak, figyelmeztettek, irányítottak és fegyelmellett tartották fent a rendet. Megjelenésükben és figyelmességükben kirajzolódott az új magyar nemzedék igazi arculata. Az intelligens cserkésziük minden nyelven meg tudták értetni magukat s egyforma szeretettel bántak minden nemzet fiaival.

A nyugati pályaudvar forgatagában beszélgettünk egy cserkésziúval. Nagyobb fiú volt már, legény a javából s annak idején járt a londoni cserkészs-jamboreon is. Beszél arról,

milyen külföldi utasok érkeztek a pesti világnagygyűlésre. Angolokról, németekről, olaszok-ról nagy szeretettel nyilatkozott, de cseppet sem titkolta, hogy a franciákat ki nem állhatja.

— *Mi a franciákban látjuk a háború utáni nyomorúságunk okát — mondta — s én ezért nem is szeretem őket...*

Ebben a pillanatban ijedt sirdogálásra és jajgatásra lettünk figyelmesek. Már nagyobb csoport verődött egy fiatal lány köré, aki idegen nyelven magyarul szólt, jajgatott és kezét fordította az embergyűrű közepén. A lány franciául beszélt, az emberek nem nagyon értették ezt a nyelvet s következőképp nem is tudták segíteni rajta. A cserkész azonnal elkészön fölünk, utat tör magának s következő percekben felykény francia nyelven kikérdezi a jajgató nőt. Megtudjuk, hogy elszakadt társaságától és csomagjai is rejtélyesen eltűntek. Se társaság, se csomag, se iratok, se pénz.

A mi franciátnem szeretem cserkésziünk villámgyorsan munkába kezd. Megnyugtítja a lányt, — aki közbevetőleg mondvá, egyáltalán

Székelyek esete a budai várban

A világnagygyűlés emberforgatagában külön szint jelentettek a külföldről érkezett magyarok. Ezek között is kitűntető rokonszenyűnek örvendtek a székelyek és csángók. A székelyek egyszerű fehérharisnyás viselete, a csángók különös zamátú nyelve tetszett a pesti magyaroknak. Mindenütt szeretettel bámulták és mosolygó szemmel simogatták a székelyt és a csángót, akármerre járt a nagy városban.

A székelyek egy csoportjával a budai várban találkoztam. Bámuló, nagy szemekkel jártak a gyönyörű királyi vár udvarán és csodálták az építkezés szépségeit. Ők a várat bámulták, őket pedig a bennszülött pestiek. Egy sereg pesti csitri is ott mázskált körülöttük. Fényképezgettek, tanulmányozták a lányok és valószínűleg várták a déli, díszes őrségváltást.

Amikor a székelyeket megpillantották, egyszerre rájuk szegezték fényképezőgépeiket és egymásután csattant el a sok pillanattelvével a fehérharisnyás társaságról. Mikor ezzel készen voltak, hangosan tanakodni kezdtek a lányok, hogy mik is lehetnek ezek az atyafiak?

Bucovinai magyarok, akik ajándékot; csángók, akik szerető szívet hoztak a nagygyűlésre

A bucovinai magyaroknak az Eucharisztikus Kiállításán volt nagy sikerük. Ezek a drága, jó messzeszakadt székelymagyarok a maguk nagy szegénységük és elhagyatottságuk

Felülmulthatatlan az ODOL fertőtlenítő és tisztító ereje. Őde leheletét tökéletesen biztosítja az ODOL

sem nem csinos, sem nem szép — cserkésztársainál intézkedik, telefonál, rendőrökkel értekezik, lőt-fut, tanácskozik, térképeket és szállásjegyzékeket tanulmányoz — és egy félórán izgalmas hajtsza után megvan a társaság, a csomag, a pénz, az iratok...

Germaine Dupont, a csúnya kis francia lányka odahaza majd elmondhatja milyen rövid percek alatt milyen szerencsés megoldást nyert budapesti kalandja egy magyar cserkész jóvoltából és emberszeretetéből, akiről ő talán sohasem tudja meg épügy, amint most sem érezhette, — hogy nem szereti a franciákat...

Az egyik azt állította, hogy palócok, a másik azt, hogy mezőkövesdiék, a harmadik ormán-ságiaknak nézte őket. Nem tudtuk megállni, hogy felvilágosításul oda ne szóljunk: bizony, székelyek ezek kérem...

Erre a szóra egyszerre kigyultak az arcok, fényesebbek lettek a szemek, mozgalmasabbá vált az egész lánycsoport.

— Székelyek... Székelyek... — suttogták elragadtatással.

De az egyik lányka nem sokáig csodálkozott, élelmesen kiugrott társai közül, előrántotta jegyzőkönyvét és odaszaladt az egyik jóképű atyafihoz.

— Tessék adni nekem egy autogrammot! — kérlette csicseregve.

Az ember nagyot bámult és csendes megfontoltsággal mondta:

— Nincs nekünk olyan, kisasszony, szegény székelyek vagyunk mi Erdélyországból, de ha valami mással megelégedi, amink van, nagyon jó szívvel adunk belőle...

ellenére sem tudták megállni, hogy el ne jöjjenek a katolikusok világtalálkozójára. De nemcsak, hogy eljöttek, hanem gyönyörű szép ajándékot is hoztak magukkal. Lelkes, nagyszerű vezetőjük, Németh Gellért plébános és az ajándék tervezője, Székely Albert állnak a kiállításán az ajándék: egy bonyolult szerkezetű csodaóra mellett. Beszédes bizonyítéka ez a mű a székely művészetnek és ötletességnek.

A székelyóra hatalmas alkotás, súlya megközelíti a mászt, pedig minden alkatrésze fából készült. Egész kivitelében tele van vallásos gondolattal, hittel és a nagy találkozó iránti ragaszkodással. Nem közönséges zenélő óra, hanem annak művészebb, tökéletesebb kiadása. Oltári csengő szólal meg benne negyedóránként, a csengettyűszóra angyal emelkedik fel benne, magasbaemeli a fából faragott oltáriszentséget és megáldja a világot. Csodála-

Ujdonság!	Ujdonság!
Heszke Béla:	
Brüsszeli délután	
<p>Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy izgalmasan érdekes élmény karcolatot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művelt katolikus olvasókörzés asztaláról.</p>	
Ára: 40 lei.	
Megrendelhető: könyvcsatlányunknál.	

tos, művészi alkotás. Igazán méltó volt a világnagygyűléshez. Rengeg bámolója is akadt az emberek áhítatos elismeréssel beszéltek a bucovinai székelyek nagy-szövevényességű művészetéről.

A moldvai csángók nem adtak ajándékot a világnagygyűlésnek, ők csak szívüket hozták tisztán a nagy gyülekezésbe és szeretetért szeretetet cseréltek. Megható volt, ahogy két magyarul tudó társuk vezetésével és tolmácsolá-

sával járták és csodálták a pesti utcákat. Mert ezeknek a moldvai csángóknak már tolmácsolni kell a magyar nyelvet, legtöbbjük már egyetlen szót sem tud anyanyelvén. Ha meg akartunk nekik magyarázni valamit, románra fordítottuk a beszélgetést. ők már csak így értenek. Bacau és Roman megye Moldvában olyan messze esik a magyar nyelvterületől, hogy nem is lehet csodálkozni rajta, ha az évszázados elhagyatottságukban nyelvet cserélnek.

Virággal, üditőkkel és cigányzenével búcsúztatják a zarándokvonalokat

Székelyekkel, csángókkal és határszéli magyarokkal megrakva tért vissza különvonalunk a világnagygyűlésről. Amilyen szívélyes volt a fogadtatás és bánásmód az egész világnagygyűlés alatt, éppoly kedves és meható volt a magyar lakosság búcsúzása a külföldre hazatérő zarándokoktól. Ahogy pirkadt, minden állomáson virággal fogadták a vonatot. Lányok, asszonyok tarka mezei virágcsokrokkal, sőt pompával, kerti virágokkal is elárasztották az utasokat. Jutott mindenkinek, senki sem maradt virág nélkül.

Békéscsaba népe meg éppen kimutatta nagy, jóságos, magyar szívét. Minden külföld felé futó vonatot cigányzenével fogadott. Száz és száz ember sereglött ki az állomásra. Virágot, sonkászemlyét hordtak körül ajándékba mindenkinek. Orvosok, gyógyszerészek siettek üditőitalokkal és orvosságokkal az elfáradtak és gyengélkedők segítségére. A bennünket hozó gyorsvonat nem hiába viselte mozdonyán, a friss, zöld gallyakból összerótt, kongresszusi keresztet: igaz keresztényi szeretettel és magyaros vendégbarátsággal találkozott itt a nagy Magyar Alföld legszélső városában. A jó csabaiak nem nézték, hogy magyar-e vagy román a zarándokvonal utasa, egyforma szeretettel fogadták és búcsúztak tőle.

És amikor a ropogós ütemű induló dallamai mellett vonatunk lassan kiindult az állomásról, nem esoda, ha ennek a nagy testvéri szeretetnek a láttán könny gyűlt a szemünkbe és a szeretettelen világ kellős közepén a megértés e kicsi szigetén annak a jóságos arcú, szakállas román papnak is könnyesebbült a pillájára, aki messzi Moldvából, Iasi városából jött el a világnagygyűlésre.

A csabai zeneszó, amely versenyre kelt vonatunk kerekéinek csattogásával és messze el-

kísérte a határ felé futó szerelvényt, a testvériség és egymás megtalálás szükségességét üzenté. Arvay Árpád.

Mindössze két magyar hitelszövetkezet részesül állami kártalanításban

Ciujról jelentik: Ismeretes, hogy a konverziós törvény értelmében az állam 17 évről 17 évi 450 millió leit tett a Nemzeti Banknak konverziós veszteségei fedezésére és a hitelszövetkezetek kártalanítására. A Nemzeti Bank és a Szövetkezetek Központi Intézete között 1936. évben létrejött egyezség szerint a hitelszövetkezetek ebből az összegből 17 éven át évi 80 millió leit kapnak. Ezzel az összeggel az általuk elszentelt összesen 2300 millió leit konverziós veszteségnek a saját alapokból nem fedezhető része 70 százalékban megtérül. A Szövetkezetek Központi Intézete még 1936-ban megállapította azokat a feltételeket, melyeknek betöltése esetén valamely hitelszövetkezet állami kártalanításban részesülhet. Ezek között a legenyhébb feltétel annak igazolása, hogy az illető szövetkezet 1928-ban nem szedett 18 százaléknál magasabb kamatot adósaitól.

Ez a megszorítás rendkívül hátrányos helyzetbe hozta az összes kisebb és közepes méretű magyar hitelszövetkezeteket, mert ez számukra egyértelmű volt az állami kártalanításból való kizárással. A magyar hitelszövetkezeteknek konverziós vesztesége közel 160 millió leit tett ki s hogy ennek a jelentős összegnek legalább egy része megtérüljön, központjuk illetékes helyen közbenjárni a szükséges feltételek enyhítése érdekében. Számadatokkal rámutatott arra, hogy a kisebb és közepes méretű szövetkezetekkel, mivel annak idején sem a Nemzeti Bank, sem a Szövetkezeti Bank olcsó hitelében nem részesülhettek és így kénytelenek voltak központjukon keresztül a kü-

lönböző magánbankoktól szerezni be hitelszükségleteiket, másrészt fokozottabb mértékben foglalkozni a jóval magasabb kamatozású betéti üzletággal. Habár a panaszok jogosságát illetékesek elismerték arra való hivatkozással, hogy a kártalanítási összegből több pénz már nem áll rendelkezésükre, a feltételeken nem módosították s így a magyar hitelszövetkezetek kénytelenek voltak konverziós veszteségeiket betétesekre és üzletrészes tagjaikra hárítani át, miként a részvénytársasági alapon működő hitelintézetek tették. A kártalanításra való jogosultság tekintetében megsejtett revíziók megállapították, hogy mindössze két olyan magyar hitelszövetkezet van, amely úgy a 18 százalékos kamatokra vonatkozó, valamint az összes többi feltételeket betölti és így állami kártalanításban részesülhet. Az egyik a Chepeti Hitelszövetkezet, Troiscauna vármegyében, amelynek 302.000 leit tesz ki a konverziós vesztesége, a másik pedig a Chileni „Harmonia” Hitelszövetkezet, Ciuc vármegyében, amelynek konverziós vesztesége 1.296.000 leit. A Szövetkezetek Központi Intézete a hozzá felterjesztett adatok alapján mult hóban felülvizsgálatot tartott mind a két hitelszövetkezetnél. Kiküldött felügyelője megállapítván a betérjesztett adatok valódiságát, mindkét szövetkezetet kártalanításra jogosultnak minősítette. A két szövetkezet 1939. január 1-től kezdődőleg fogja megkapni a kártalanítási összegek évi részleteit s azokat a hitelezőkkel kötött egyezségeik értelmében betéteseiknek kvótán felüli kielégítésére fogják felhasználni.

Péter munkát kap

Írta: Tartaly Ilona

Péter, a rokkant, lassan lépegetett a dűlön, a folyó felé. Oda tartott, ahol a hidat javították. Péter ment s rozsdás, szálkás bujása alatt kesernyés mosoly ült. Nem lehetett tudni, mit jelent ez a mosoly, csak annyi igaz, hogy nehezen lehetett volna vidámságnak hínni.

Péter hol itt volt, hol amott, de mindig olyan helyen, ahol dolgoztak. Sok embert szeretett maga körül, a munka jármáját, a feszült inakat, kemény markokat, az izzadt homlokokat. Ezeket szerette módfelelt.

Segített is olykor valamit, többnyire a lábával, mert a dereka nehezen hajlott, a félkeze hiányzott s a másik nyomorék volt. A lábán azonban erősek, izmosak. Nagycsontú, munkábaló lábak...

De hát mit ér az?! Ugy szomjazta Péter a munkát, mint más az italt, vagy a láblógázó életet. Milyen jó is volna nekifeszülni, emelni, kalapálni, húzni, lendíteni valamit. Vagy ásni. Kapálni. Fát vágni. Akármilyen nehéz, de dolgozni!

Csak ment tovább, gyorsítva lépteit s arra gondolt, hogy talán jobb lett volna, ha még „az-előtt” megházasodik... Most nagy gyerekei lennének, akik dolgoznának helyette s nem éreznék a folytatástalan küzdelem furcsa és szegényes hiábavalóságát.

De ha jól meggondolja, mégis jobb így... Hízen ha megházasodott volna, mi lett volna addig az asszonnyal, míg ő... Különben nem is tehetné, hiszen csak tizenkilenc éves volt, amikor elvitték...

Az oroszországi kórház szaga ütött az orrába most, itt, a széles mezőn, a tág kupolájú kék ég alatt. Az irgalmas, nagy darab tatárt látta maga előtt, aki szájába adta egy-két szippantásra a cigarettáját, a lopva szerzett, fekete dohánnyal töltött ezivarka bagó ízű végét. Nem felejtheti el a

tatár ferde, víz-kék szemét s azt, hogy milyen kimondhatatlan élvezettel itta a csaját.

Pedig piszkos színű, iztelen ital volt az, cukor nélkül. Talán az az egy jó volt benne, hogy forró volt. A csaján kívül érezte a kása, a káposzta s a szagos birkaús izét, amit leggyakrabban kaptak.

Ezek mind visezatérnek időnként emlékeztetőbe és rögtön utánuk egy fehérhús asszonyt is lát, aki bejött néha a nagy terembe, s kellemes, édes mosolyt dobott feléjük. A fehér köpenyes asszony fenségese volt, sugárzó tekintetű s mindenek felett elérhetetlen. Mintha kőben, súlytalan lépésekkel járt volna az ágyak között. Nem is asszony volt talán... S a két szép keze adott, mindig csak adott s a keskeny szája csak vigaszra invitódott.

Megállt kicsit, mintha elfárasztatták volna a gondolatok. Körülnézett. A munkások nyüzsgő zaja hallatszot már s valami vasrúd berregőrekedt ütődése. Ledobta valaki a földre. Két ember hosszú gerendát cipelt éppen. Legörnyedtek a súly alatt s lábuk betörték térdben, amint léptek.

Péter nagyot nyelt. Szikkadt torkában szinte fájdalmat érzett. Ha most ő is így, ugyanilyen nagy gerendát cipelhetne... és...

Az egyik gerenda-cipelő ember, jól látja, a Maris ura...

Annakidején ő szerette volna Marist elvenni, ha itthon marad... Maris most már meghagyult, beesett mellő kis fehérnép, de olyan szép fia van s keze alatt ég a munka... És van két kislánya is... Kettő...

Bizony, nagyon szerette akkor Marist. Szívéből szerette. Furcsa, hogy most mégis úgy tud rá nézni, mint akárcsi másra, aki a másé a felesége.

Különben is fárasztja a messze-múlt. A közbegyomósulóidott nehéz idők, események, lélekzotráló szorongások s az épekkel való szóltan sivakodások nagyon elfoglalják.

Mert nehéz elképzelni, de úgy van, hogy ő gondolatban mindig vitatkozik amazokkal, az

Dr. Nyisztor Zoltán

Mandarinok, Kulik és Misszionáriusok!

Utleírás

Ára: 180 lei és portó

Kapható könyvosztályunknál.

Ora
ELOP
Magyar
Eg
Posta

A
szeri
Szer
sével
és l

FÖN

Săcu

pök

Chir

retil

épít

gyen

ünne

tatás

tükk

bont

temp

táro

meg

Ca l

gén

nész

Na r

örz

min

vata

jük

gos

lesz

latot

már

anny

sem

sen

men

geti

nem

hatr

vájt

vala

a g

bodó

s ap

tot

ezöl

négy

tot

közl

voln

Nem

az

orra

lehe

szív

hat

dóg

lod

lány

zes

ban

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató Intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: Szerdán szép, napos és még melegebb idő, mérsékelt déli széllel. Egyes helyeken még záporos lehetséges.

FLORESCU VASILE EZREDES, MEGYEFŐNÖK LÁTOGATÁSAI A MEGYÉBEN. Săcueni. Saját tud. Dr Popovici Nicolae püspök és Florescu Vasile ezredes, prefektus Chirila Augustin alispán és több lelkész kíséretében Parchida községbe utazott, hogy az ott építendő templom alapkövetésénél jelen legyen, délután pedig Săcuenihez érkezett, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Fogadtatás után a püspök és a megyefőnök kíséretükkel megtekintették a kisajátított és már lebontott régi nagyvendéglő helyét s miután azt templomépítésre megfelelőnek találták, elhatározták, hogy az építkezési munkát rövidesen megkezdik.

Miniszterjárás Braşovban. Saját tud. Armand Calinescu belügyminiszter az elmúlt hét végén váratlanul Braşovba érkezett. A belügyminiszter Tocineanu ezredes-megyefőnök és Nan ezredes polgármester vezetése mellett ellenőrző utakat tett a városban és a megyében. A miniszter körútja után a helyi közigazgatási hivatalok vezetői előtt, megelégedését fejezte ki.

* **Országos vásár Lovrinban.** Ezuton értesítjük a nagyközönséget, hogy a legközelebbi országos vásár Lovrin községben, Timis megyében lesz, 1938 június 25-én. A vásárra bármilyen állapotban lehet hajtani. Vasúti állomás helyben. Primária.

annyi: ez semmire sem jó.

Kicsit megborzosogott: hát csakugyan... ő semmire sem jó már? Inyen, hiába, feleslegesen él? Jobb volna, ha nem élne?...

Keserű nyál gyűlt a szájába s ácsorogva ment most már mind közelebb. Hiszen nem sürgeti a munka. Most már jól látta, hogy Maris nem a munkásokkal dolgozik — mit is csinálna egy asszony a hídnál? — hanem földbe vájt mélyedés fölött, nagy halom parázson fűz valamit. A fekete üstből vastagon nyomul fölfele a gőz füsttel vegyesen, mely a katlan oldalán bodorodik elő vékonyan, szürke fátyol módjára.

Maris vékony arca piros s kicsit nyitott szájával apró szemének hűsége nézése nagy igyekezettel mutatnak. Eppen nagy csomó gallyat gyömöszöl a tűzre. Mellelte guggol a kis lánya. Lehet négyéves.

Hogy eligazította Maris a tüzet, megpillantotta ő is a rokkantat. Rámosolygott:

— Ennyit Te vagy az?

— En vónék — mondta Péter szerényen, miközben arra gondolt, hogyha akkor elvehette volna Marist, most az övé volna ez a gyerek... Nem ez, de ilyenforma. Mert hiszen ez a gyerek az Andrásé. A vékony szemöldöke s a tompa orra is mutatja...

— Péter... — szólalt meg újra az asszony.

— Na!

— Azt hiszem, te dőgozni szeretnél, oszt nem lehet. Ismerlek. Szeretted a dőgot. Régen is.

— Az... szerettem — mondta Péter s a szíve majd kiesett, úgy várta, hogy mit is mondhat még Maris?

— Azér mondom... mert én adnék neked dőgot.

— Dőgot?

— Azt ám. Dehát... nem tudom... vállald-e?

— Aggyál. Vállalom.

— Hát erre kéne vigyázni — mutatott a kis lányra — meg arra a másikra — s fejével a fűzes felé intett, ahol két fához kikötött ponyvában aludt a kiesi, a karonúló.

— Meglehet... — mondta Péter.

— Erre csak azért, hogy a víznek ne menjen

Esküvő. A banati Giarmata községben szentimrei Szántó Dániel, a Distributia kerületi vezetője házasságot kötött Sebő Gabriella oradeai urileánnyal, néhai Sebő Gyula huszárfőhadnagy leányával. A vőlegény Szántó János nyugalmazott giarmatai jegyző fia, a család a régi vármegyei életben jelenős szerepet vitt. Házassági tanúk voltak Korda Andor vasadi salajmegyei földbirtokos, volt magyar országgyűlési képviselő és Páll György dr. timişoarai ügyvéd voltak. Az esketést Anton Miklós giarmatai főesperes-plébános végezte.

KISIKLOTT EGY FRANCIA EXPRESS-VONAT. Toulonból jelentik: A Párizs—Venti-mignai expresszvonatot Toulon közelében kikiklarták. Szerencsére valamennyi utas sértetlen maradt. A vizsgálat megállapította, hogy a balesetet szabotálás okozta. A váltókat ismeretlen tettesek kövekkel terhelték meg, hogy ne működhessenek.

Betörték a sighet református lelkész-hivatalba. Sighet. Saját tud. A rendőrség őrizetbe vette Schin Ferenc sighet-i illetőségű katonaszökevény, valamint Andor János oradeai fiatalembert, akik számos betörést követtek el. A betörők legutóbbi a sighet református lelkész-hivatalban „operáltak”, ahonnan több tárgyat magukkal vittek. Kihallgatásuk után mindkettőjüket átkísérték az ügyészséghez.

Az Oradea városi katonai ügyosztály új hivatali helyiségei. Tegnap délután a városi katonai ügyosztály a II. emelet 25-ös szobából az ugyan-csak második emeleten levő 33. 34 és 35-ös szobákba költözött át. A katonai ügyosztály gázvédelmi osztálya 34-es, a sorozási osztály a 35-ös szobában dolgozik. Az ügyosztály vezetője Selesiu Gavril katonai tanácsos pedig a 33-as szobából intézi tovább a hivatal összes ügyeit.

a kis buta. A másikat meg, ha sirna, meg kell rengeneti. Csak meglökőd a ponyvával, oszt hintazik szépen. Mert nekem be kell szaladni a faluba sórt.

— Jó! van. Megteszem.

— Osztan... mindennap is megtehetnéd, Péter. Vigyáznál rájuk... Az én gyermekeimre. Otthon is s a mezőn, ha kapálni kell. Mindennap lesz dőgot. Mert nekem nincs senkim, akire bízhatnám ezeket. Tudod, hogy meghótt az anyósom, nyugodjon...

Maris magyarázkodott, Péter pedig leült a földre s magához intette a kis lányt. Megfogta kövérkés kezét s megsimogatta kócos szőszhaját. Izgatott és örvendő lett egyszerre. A szíve kinyílt s forrón, édes fájással vert. Hát bizony ő nem fog ezentúl akkor ingyen élni. Ennek itt, a Maris gyermekének, mesélni fog, játszani vele. A másikat meg ringatja majd a csonka kezével. És rákapnak mások is. A másét is fogja ringatni. Olyan lesz a faluban, mint valami dedős. Kisdedőseim! Milyen furcsa. A gyerekek, az ártatlanok mind az övéi lesznek. Kinyitja a kis lelküket és telecsöpögteti mesével. Széppel. Szép munka lesz. A legszebb... Egy rokkantnak...

Maris nem látta Péter nagy örömét, kigyult szemét, megszépült arcát, mégis tudta, hogy jóra bízta a gyerekeket. Nyugodtan megindult a dűlőn, melyen Péter jött előbb. Sietve ment, hátra sem nézett.

Péter azonban utána felejtkezett. Boldogan, hálással.

Maris munkát adott neki.

A kis lány bizalommal, meleg pillantással nézett rá, amint kezdte:

— Egyszer volt, hol nem volt...

A kis lány közel hajolt s apró kezét Péter térdére nyugtatta.

Péter megremegett. Mintha a kis kezecke kapocs volna, mely odakapcsolja Pétert az épekhez, a dolgozókhöz...

Péter megállt a mesével egy pillanatra. Az égre nézett s hálással egyetlen nagy szó bukott ki a száján:

— Istenem...

Azután folytatta a mesét

Vigyázat!

Vannak utáztatok, amelyeket mint aspirint akarnak eladni, holott ezeket nem szabad aspirinnek nevezni. Orizkedjen ezektől! Kérjen mindig

ASPIRIN

TABLETTÁT

o „Bayer” KERESZTTEL

A targu-muresi római katolikus gimnázium vendiák-találkozója. A tg.-muresi római katolikus gimnázium június 12-iki vendiák-találkozója iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A találkozót az 1898-ban végzett első maturánsok kezdeményezték az intézet első érettségijének 40 éves jubileumára. A meghívók színtmentek, de lehetséges, hogy egyesek — a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt — a névsorból kimaradtak, vagy címük megváltozása miatt, tévesen címzett meghívókat nem kapták meg. Az erre vonatkozó reklamációkat, jelentkezéseket valamint a szállás igénylést kérjük a gimnázium igazgatóságához küldeni. Minden vendiákjót szeretettel várja az Alma Mater. Szállás- és ebéd-igénylést kérjük sürgősen jelenteni. A rendezőbizottság.

Huszonötévi érettségi találkozó. Timişoara. Saját tud. A piarista főgimnázium 1913-ban érettségizett volt tanulóit most tartották meg negyvenházas találkozójukat. Annakidején negyvenhárom tettek érettségit, akik közül a háborúban tizen veszítették életüket. A többiek közül a rendezők kettőnek tartózkodási helyét nem ismerték. Egyébként négy országban érettségiztek az egykori iskolatársak. A találkozó tizenhárom jelentek meg. Bogdán Lajos Resita-mérnök Oravita, Dománszky Jenő akadémiai festő Szabadka, Ducharm Mátyás jegyző Cheveresul-mare, Fábrián László dr. timişoarai magántisztviselő, Fernbach Péter dr. ügyvéd és bácskai földbirtokos, Hoffmann István omlódi plébános Jugoszlávia, Holz Miklós vállalkozó igazgató Timişoara, Kámpf János dr. orvos Jimblea, Leviczky György timişoarai magántisztviselő és karnagy, Nemes Zoltán magántisztviselő Timişoara, Pető József téglaágyos Carpinis, Schrander György cipőgyáros és Szeiler Róbert magántisztviselő Timişoara. A megjelenésben akadályozva voltak és kimentettek magukat: Dogon Pál plébános Csehszlovákiában, Eisele János dr. budapesti orvos, Fábry Lajos Budapest, Gruescu Livius dr. ügyvéd, Jacovan Kälzer Márton ciacova; esperes-plébános, Kovácsics Gyula dr. belügyminiszteri osztálytanácsos Budapest, Hager Miklós ciacova plébános, Lítvai-Leitenbor Antai dr. budapesti orvos, Maricz Viktor plébános Mezökövácsházán, Szelei Lajos vármegyei szemtanácsos Nyiregyháza és Papp-Ragány László huszárorrnagy Miskolc. A megjelentek tisztelegtek Tóth P. Lajos jelenlegi főgimnáziumi igazgatónál, majd Nagy Aurél tanárnál, aki tanárai egyike volt s aztán szentmisét hallgattak, amelyet a piaristatemplomban Hoffmann István omlódi plébános mondott. Felkerestek és megköszörelték egykori osztályfőnökük, a nemrégien elhunyt Veszner Gyula piarista tanár sírját, nemkülönben Olejovics János és Sáfrán József tanárok sírját is. A közös ebédet és vacsorát, amelyen a vendiákok családja is résztvett. Nagy Aurél tanár is megjelent.

Nagy tűz Poemile de sub Munte. Sighet. Saját tudósítónktól. A maramuresmegyei Poemile de sub Munte községben tűz martaléka lett a Fried József és testvérei tulajdonát képező fűrészgyár. A tűz okozta kár 600 ezer lei. A nyomozás megállapította, hogy a tüzet Polák József zépezés gondatlansága okozta.

Veszettkutyá garázdálkodása. Timişoara. Saját tud. Az ötödik kerületben, a nyílt utcán veszettkutyá harapta meg Losonczy Róza cselédleányt és Coliman Roman földművest. Egy Dobosan nevű rendőrt hívtak segítségül, aki aztán le is lőtte a kutyát, amely azonban előzetesen őt is megharapta. A megmárt egyéneket Clujra küldik a Pasteur-intézetbe.

Az oradeai Iparosok Hitelszövetkezet Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Spitzer Benjámin, Klein Mózes, özv. Orbán Ferencné és özv. Szabó Lajosné (484., 485., 486., 487-ik), a „B” csoportból pedig Fejér Lajos és Fülöp János (230, 231-ik) tagunk meghalt. — Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lei minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárára vagy a pénzbeszedőnek. Az elnökség.

* Aranyérnél és béldugulásnál, valamint az ezekkel járó derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Kérdezze meg orvosát.

Felvételi vizsgálat az alba-iuliai „Mailáth“-liceumba. Az I. osztályba való felvételi vizsgálatot június 21. és 22. napjain tartják. A jelentkezés bemutatandó okmányok: születési anyakönyvi kivonat, keresztlevele, elemi iskolai bizonyítvány, a revizorátustól láttaozva, állampolgársági és újraoltási bizonyítvány. A felvételi vizsgálatot még szeptember 3. és 4-én is lehet tenni. A liceumról és internátusról, megkeresésre szívesen szolgál tájékoztatóval a „Mailáth” fiuliceum igazgatósága, Alba-Iulia 2.

Gyermektragédia. Ghorgheni. Saját tud. Balázs István ghorgheni lakos 3 éves kisleánya a patak partján játszadozott s egy óvatlan pillanathoz a megáradt patakba esett. A szomszédok segítségére akartak sietni, mire azonban ráataláltak, a szerencsétlen kisleány már halott volt.

FELHÍVÁS A VÁROS ÉS A MEGYE LAKOSSÁGAHOZ. Polgárok, ne felejtsetek el, hogy minden jó románnak és jó állampolgárnak kötelessége, hogy tehetségéhez képest hozzájáruljon az 1938 február 24-iki történelmi aktus öröklételeinek szimbolizálására emelt három nyári iskola anyagi alapjának előteremtéséhez. Ne felejtsetek el még ma aláírni a gazdaságos cél érdekében.

Halálozás. Málík István földbirtokos 65 éves korában meghalt. Az elhunyt földbirtokost nagy részvétel mellett június 6-án helyezték örök nyugalomra Remetean. az ottani családi sírboltban.

* Az Immaculata intézet (Oradea, Strada Alexandri 17.) nyilvánossági joggal bíró magyar tannyelvű 4 osztályú elemi leányiskolájába, 4 osztályú leánygimnáziumába és az óvónőképző V., VI., VII. osztályába bejáró és bennlakó növendéket felvesszünk a jövő 1938-39. tanévre. Tájékoztatót kívánunk szívesen küld az igazgatóságnak.

Reu Illés dr fogadta a külföldi rendőrségek képviselőit. Oradea. Saját tud. Tegnap kezdődött meg Bucarestben a nemzetközi rendőrkongresszus, amelyre a világ összes rendőrségeinek megbízottai megérkeztek. Itt lépték át a határt az angol, a svéd, a holland és a magyar rendőrségek küldöttei, akiket dr Reu Illés határrendőrségi felügyelő fogadott a kormány, illetve a fővárosi rendőrség nevében. Az angol, svéd és a holland rendőri küldötségek autón érkeztek, a magyar delegáció vonaton. A fővárosi rendőrség minden előkészületet megtett a kongresszus ünnepélyes lebonyolítására.

Sigheten az Izába fült egy tüzoltó katona. Sighet. Saját tud. Szombaton délután két órakor Omoage Traian Roşia-Montana községbeli katona, aki a sigheti katonai tüzoltóságnál teljesít szolgálatot, az Izára ment fürödni. A szerencsétlen katona a puskaporostorony mellett levő „halálórvány”-be sodródott, ahol rövid pár perc alatt életét veszítette. Holttestét csak késő este találták meg. Temetése hétfő délután ment végbe.

* **Lehet közödni...** ez az erősek privilégiuma és feltétele, hogy tökéletes egészségnak örvendjenek. Fejfájás, idegesség, étvágytalanság, rheuma, stb., amelyek existenciánkat is veszélyeztetik, elkerülhetők, ha megfelelő intézkedéseket fogantatunk. Erre a legalkalmasabb szer az URODONAL, amely az egészségét helyrehozza.

Zürichi zárlat: Párizs 12.18 fél, London 21.72 negyed, Newyork 438.87, Brüsszel 74.27 fél, Milánó 33.11 fél, Amszterdam 242.40, Berlin 176.40, Bécs 50.50, Prága 15.24, Varsó 82.50, Belgrád 10, Bucuresti. 325.

Temetések Oradeán. Nagy Béláné 50 éves korában meghalt. Temetése június 5-én volt. — Borha Teodor görögkeleti plébános 55 éves korában meghalt. Temetése június 5-én volt Roit községben. — Cionka János 54 éves korában meghalt. Temetése június 6-án volt a venetiai temetőben. — Birtalan Zsigmond 68 éves korában meghalt. Temetése június 6-án volt a Rulikovsky temetőben. — Özv. Kolosy Gyuláné 81 éves korában meghalt. Temetése június 6-án volt a josiai temetőben. — Calugar Floare 34 éves korában meghalt. Temetése június 7-én volt a Rulikovsky-temetőben. — Szentmiklósy Rozália 71 éves korában meghalt. Temetése június 8-án délután 3 órakor lesz a josiai temetőszámtól. — Ankean Demeter 53 éves korában meghalt. Temetése június 8-án délelőtt 11 órakor lesz a Dr Parhon-u. 24. számtól. — Özv. Vass Ferencné 82 éves korában meghalt. Temetése június 8-án délután 3 órakor lesz a josiai temetőben. (Caritas.)

Agyonlőtte a csendőrt és kiirtotta minden haragosát egy lopással gyanúsított földműves

Öt halalos áldozata van a foktői rémdrámának. — A gyász és a rémület megdermesztette a falu életét. Fokozza a rémületet, hogy Valló István az ötszörös gyilkos nyomtalanul eltűnt

Kalocsáról jelentik: A közeli Foktón szombaton éjszaka Valló István foktői lakos

lelőtte a szolgaátot teljesítő csendőrt, a községi kisbíró, majd magához vette a csendőr fejevéről, töltényeit és tollas kalapját és sorra bezörgetett azokhoz a haragosaihoz, akiket azzal gyanúsított, hogy lopásért feljelentették és egymás után lelőtte őket.

A foktői dráma halalos áldozatainak száma vasárnapra ötre emelkedett. Görbe Gábor gazdálkodó fiatal felesége aki nem halt meg nyomban a vérengzés pillanatában, később belehalt sérüléseibe. A többi áldozat vitéz Kazy Antal 26 éves csendőrőrsvezető. Petróczy Ferenc 29 éves kisbíró Görbe Gábor gazdálkodó és felesége és Boldizsár Péter 76 éves gazda.

A rémdráma úgy indult el, hogy szombaton a kalocsai piacon Tóth Józsefné észrevette, hogy olyan háromfit árulnak amelyet tőle loptak el. Feljelentést tett a csendőrségen s miután Vallóra gyanakodtak a csendőrök házkutatást tartottak Valló István házában. A házkutatás eredményeképpen valóban sok lopott háromfit és egyéb lopott holmit találtak. Valló erre bekísérték a csendőrőrsre. Itt azonban Valló kihallgatása közben megalazította kötelekeit kiszabadította magát a csendőrök közül, elrohant s úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Kazy csendőrőrsvezető üldözésére indult, de Valló a sötétben leshől lelőtte.

Ezután a csendőr kalapját a fejére tette és megindult a faluba. Először Görbe Gábor gazdálkodóhoz zörgetett be. A gazdálkodó azzal gyanúsította, hogy a lopásért ő tett ellene feljelentést. Görbéné amint meglátta a csendőr-kalapot, kinyitotta az ablakot, mire Valló felkapta a fegyvert s lelőtte az asszonyt, majd Görbe Gábor, aki a lövés zajára riadt fel. Hasonlóképpen zörgette fel a gyilkos Boldizsár Pétert is és szintén agyonlőtte. Boldizsár leánya, Zsófia szintén megsebesült. Többször bezörgetett Dézsi Gáborné ablakán is, de senkit sem talált otthon. Valló ezután agyonlőtte Petróczy Ferenc kisbíró, is, akit a csendőrőrsparancsnok azért küldött Valló házába, hogy a leshen álló Kazynak vacsorát vigyen. Kazy

Cronin Réztábla a kapu alatt

V. kiadás.

Orvosokról szól ez a könyv, az orvosoknak egy bizonyos típusáról, amely — így mutatja legalább is Cronin — regénye — erősen el van terjedve az angol orvosi társadalomban. Pacienst és nagy honoráriumot hajszoló, egymás kezére játszó beteget és tudományt sarlatánmódra kezelő orvosokat mutat be, akik közt egy időre megszédül és pénzhajszára adja magát a regény rokonzenvesen induló ifjú hölgy is. Ahogy egy asszony a maga csöndes, néma rosszalásával tiszta emberségével kiemeli ebből a fertőből — az a legnagyobb írásművészet. Az életben lassan minden elmarad, de addig érdemes élni, amíg van embertársunk, akin segíthetünk. Erre tanít ez a könyv, amely nemcsak az ideálisan felfogott orvosi hivatásnak, de általában az igazi emberségnek evangéliuma.

Ára 185 lei és portó.

Kapható könyosztályunknál

azonban ekkor már halott volt.

A gyász és rémület egészen megdermesztette a falu életét. Fokozta a rémületet, hogy Valló nyomtalanul eltűnt és attól félnek, hogy folytatni fogja vérengzéseit. A csendőrök arra gondolnak, hogy Valló Márkus-Szabó László, madoesai csendőrgyilkoshoz hasonló szülői házában rejtőzött el. Ezért minden előkészületet megtettek, hogy füst- és könnyfakasztó bombákkal kifüstöljék a gyilkost a házból.

Emlékezés Pallády Leontinról

Szomorú telefon jelentés érkezett Borodról: Pallády Leontin nyug. megyei főlevéltáros, a kiváló botanikus, hírtelen meghalt. Törékeny alakját, mosolygós arcát nem látjuk többé a városi kertekben, a püspökegyi angol parkban, a kerészetekben, künn a hegyi utakon. Ezekben a helyeken érezte jól magát, ahol kedvére gyönyörködhetett a természet szépségeiben. Egy kis vadvirágért épp úgy lelkesedett, mintha a kertésznek legjobb orchideája lenne. Kezeit karba téve, fejét kissé oldalra fordítva, átszellemülten tudott gyönyörködni fűbe, fába, virágba, levélbe. Mint más embernél a barátságok vagy ismeretségek fentartása, oly rendszeres volt nála a növények látogatása. Tavasszal mindig felkerete a püspöki palota előtti Magnóliákat, Cytisus, Tamarix cserjéket és ha virágzott a Szirmay-kert bigonniája — városunk egyik legjobb díszfája — bárhová indult, utját úgy irányította, hogy ment is, jövet is gyönyörködhesse a finom illatu halvány lila bigonniákban. Valóságos élmény volt számára, mikor láthatta a botanikus kert királynőjét a „Victoria Regiát” teljes virágzásban. „Elbűvölt, lenyűgözött és nehezemre esett az üveg-házból kijönni” — mondotta sokszor. De ugyanilyen hangulatra derített, mikor tavasszal meglátta az első vadvirágot, vagy az első kis szál ibolyát. Szerette és féltette a növényzetet. Úgy el volt keseredve — talán magában meg is siratta — mikor kedvenc sétatályán az Averscu-utca napos oldalán, barbár kezek két platánfát fejzevel derékban levágtak.

Ez a természet utáni rajongás, a növényzet szeretete többé-kevésbé meg van minden kultúr-emberben, a városi emberben, de Pallády Leontin ezenfelül botanikus is volt, az amatőrök között minden bizonnyal a legelsőik közül való. Hivatallal elfoglaltsága mellett nagy ügybuzgalommal fáradozott a hazai flóra román-latin névjegyzékének összeállításán. A névjegyzék összeállításánál követte Linné ugynevezett mesterséges rendszerét és a főcélja volt a növények pontos román nevének megállapítása. A növény nevei után megjelölte azt a családát, amelybe tartozik, majd a faj változatokat (varietas) az alfajt (subpecies) és végül a fajt (rassz, variatio). A meghatározás után következett a nyelvészeti munka, a román név pontos meghatározása. Mesterségesen kívül álló munkája ezen részének bírálása, de osztoztam örömeiben és kis részben részese is voltam szerény, visszavonult, de értékes munkájának. Milyen boldog volt, mikor az első 1000 darab név együtt volt!

Melyik az a szám, melyiknél kiesett kezéből a toll, vagy a virág porzókat vizsgáló nagyító? Ki fogja örökölni értékes gyűjteményét, román, francia, olasz, német, magyar, stb. nyelvű botanikus könyveit. Kár lenne sok munkáját veszni hagyni. Ezért irtam e pár sort. Mert ő már nem adhatja át másnak. Csendesben pihen kedvelt tartózkodási helyén, a vadregényes Borodon és amit más ember koszorúnak nevez, ő így mondaná: Mahonia Oquifolia, Thuja, Globosa, Peonia Chioneusis, Fran Carl Druschí, Laurent Carl, Sorben, ahogyan a megemlékezés virágait helyezik el ezretől kezek ravatala körül. Nem vonul el előtte emberek hosszú sora, de künn a kertben kedvelt gyümölcsfái, virágai, a réten, az erdőben a tavaszi pompában hullámzó vadvirágtenger némán veszi körül. Méltó keret, szép viszonzás a természettől. Ő megérti és csendesen fog pihenni a ráhulló rögök alatt.

Székely Lajos, kertész.

Felvételt hirdet az Irgalmas-rend

A romániai Irgalmasrend felhívással fordul azon ifjakhoz, akik hajlandóságot éreznek magukban a szerzetesi életre és a betegápolással kapcsolatos munkára. A Rendbe csak azok vétetnek fel, akik a 18-ik életévüket betöltötték, az állam nyelvet bírják és legalább 4 középiskolai végzettségük van. Érettségi bizonyítvánnyal folyamodók előnyben részesülnek.

A Rendbe lépni szándékozók sajátkezűleg megírt kérvényüket a következő okmányokkal szereljék fel: 1. Keresztlevél és születési bizonyítvány. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Bér-málási bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány. 5. Az illetékes plébános, vagy hittanár ajánló levele zárt borítékban. 6. Erkölcsi bizonyítvány a világi hatóságtól. 7. Szülői beleegyezés és a szülők részéről kijelentése annak, hogy a rendbe lépő fiuktól a jövőben semmi néven nevezendő anyagi támogatást nem várnak. 8. Iskolai bizonyítvány. 9. Egy bizonylat arról, hogy a katonai előképzés (premilítár) kötelezettségének eleget tett. Az így felszerelt kérvények folyó évi augusztus hó 15-ig a romániai Irgalmasrend tartományi főnöksége címére, Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27. küldendők.

Kelt Oradea, 1938. június hó 5.

A tartományfőnökség.

A kiadáshivatal üzenetei

Dr. L. P. S., Halmeu. Elfizetése 1938 VIII. 15-ig rendezve van.

Előzze meg a kimerültséget és legyengülést egy kiprobált szerrel: szedjen URODONAL-T!

Reuma, vesebaj, ízületi dagasztatok és csomók, levertég, annyira hatnak közérzetünkre, hogy teljesen lecsökkentik életenergiánkat és elviselhetetlenné teszik az életet.

A legegyszerűbb, legolcsóbb mód az artritikus megbetegedések megelőzésére: naponta 1 kávéskanál Urodonal, egy kevés vízben. Az Urodonal kiválasztja az összes mérgező anyagokat, az ízületi dagasztatok és csomók lelohadnak és az összes belső szervek tehermentesítődnek. Az Urodonal rendszeres használata megóv

az érlelmeszesedéstől és az időelőtti megöregedéstől. Doktor Raynaud a katonai kórházak főorvosa a következőket írja az Urodonal-ról: „A mindennapi gyakorlat igazolja, hogy az Urodonal nemcsak tökéletes biztonsággal feloldja a húgysavat, hanem ezenkívül számos — az egészségre jótékonyan ható — tulajdonsággal bír. Az Urodonal hatása folytán előálló bőséges vizelet-kiválasztás, állandó átöblítéssel, folytonos működésben tartja a vese szűrőkészülékét és ez által megvéd az érlelmeszesedéstől”.

URODONAL

RENDSZERES HASZNÁLATA

ÁLLANDÓSÍTTJA AZ EGÉSZSÉGET ÉS ÉLETÖRÖMÖT

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

SPORT

Nagy küzdelmek a labdarugó VB első fordulójában

Meghosszabbítás után is döntetlen a Románia-Kuba és Németország-Svájc találkozó. — Verejtékes küzdelem után győzött Brazília, Olaszország és Csehszlovákia. Magyarország hengeleit

A világbajnokság 16-os döntő mezőnye Ausztria kiválásával, illetve Németországhoz való csatlakozásával 15-re apadt. Ausztria kijelölt ellenfele: Svédország így mérkőzés nélkül bekerült a második fordulóra, a nyolc legjobb közé. Az első forduló az esélyesek győzelmét hozta, ha nehezen is vívták azt ki. A favoritok közül egyedül Magyarország szerepelt kielégítően, igaz viszont, hogy a legyengébb ellenfelet kapta. A világbajnok olasz együttes csak nagy harc után nyert, meghosszabbítás után Norvégia ellen. A V. B. második favoritja, Brazília is csak keserves küzdelem után győzött a meghosszabbításban Lengyelország ellenében. Csehszlovákia gyengén kezdett: a rendes játékidő leteltéig 0:0-ra állt a mérkőzés Hollandiával és csak a hosszabbításban tudta a maga javára eldönteni a mérkőzést. A rendező Franciaország csapata jól rajtolt, biztosan győzte le Belgiumot. A román

válogatott „11” is 120 perces csatát vívott, mégis döntetlen maradt a találkozó. Ugyancsak eldöntetlenül végződött a német-svájci mérkőzés. Az előbbit szerdán, az utóbbit csütörtökön játsszák újra. Magyarország szempontjából igen előnyös a helyzet, mert a jövő vasárnap pihenten állhat ki a két mérkőzés fájradalmaitól megviselt német-svájci mérkőzés győztese ellen. Még előnyösebb a svédek helyzete, akik már a múlt héten is pihentek és Románia (ha legyőzi Kubát) két nehéz mérkőzéssel a háta mögött állhat fel.

A második fordulóra kerültek:

Magyarország, Olaszország, Brazília, Csehszlovákia, Svédország, Franciaország, valamint a német-svájci és a román-kubai mérkőzés győztese.

Az első forduló részletes eredményei a következők:

Románia-Kuba 3:3 (2:2, 1:1)

Toulouse, TFC-stadion. Vezette Scarpi (Olaszország).

Románia: Pavlovici — Bürger, Chiroiu II. — Vintila, Rosinaru, Rafinszky — Bindea, Kovács, Barátky, Bodola, Dobay.

Kuba: Carvajales — Barquin, Corena — Arias, Rodriguez, Berges — Magrina, Fernandez, Socoro, Tunas, Sosa.

Nagy érdeklődés kísérte a középamerikai csapat küzdelmét a román tizeneggyel. Bodola adja le az első lövést, ezt védi a kubai kapus. Általános tetszést arat jó fejjátékával. De tetszik a közönségnek mind a két csapat játéka, sok a taps. Bindea, majd Barátky lövése süvít a lécfölött. A 28. percben Socoro nagy lövését Pavlovici csak nehezen védi. A 30. percben éri el Románia a vezetést: Bindea lövése védhetetlen. 1:0! Utána Kuba 1:1 gólt de ez nem érvényes, mert a játékevezető előtte szabálytalanságot látott. A félidő végén szorongatnak a kubaiak és sikerül is a 43. percben Socoro révén egyenlítőik. 1:1.

Fordulás után egyenlő erők küzdelmét mutatja a játék. A 36. percben Kuba szögletet ér el, nagy a kavargás a berugás után Románia kapuja előtt és Fernandez lövése utat talál a hálóba. Kuba vezet 2:1-re! A románok nagyon befeküsznek a küzdelemben, erősen szorongatják Kubát és a 43. percben szögletből Barátkynak sikerül egyenlítetnie. 2:2!

Kétszer 15 perces meghosszabbítás következik. Ismét Kuba szerez vezetést Magrina révén. Óriási iramot diktál a román együttes és Dobay egyenlít.

A román együttes az első gól után elbizakodott és majdnem ráfizetett. A csapat legjobbjai a Bürger-Chiroiu II. háttvédpár, Rosinaru középfedezet, Bindea és Dobay. Bodola csődöt mondott.

NÉMETORSZÁG-SVÁJC 1:1 (1:1, 1:1)

Párizs. Parc de Princes pálya, 55 ezer néző. Vezette: Langenus (Belgium). Hatalmas küzdelmet vívott a két csapat. Gauchel a németeknek szerezte meg a vezetést, de Abegglen III. egyenlített. A meghosszabbítás sem hozott döntést.

OLASZORSZÁG-NORVÉGIA 2:1 (1:1, 1:0)

Marseille, Stade Municipal. Vezette: Beranek (Németország). A lanyhán játszó olasz csapat majdnem kiesett. Az eredmény így is a III. V. B. legnagyobb meglepetése. Az első félidő az olaszoké, szünet után feljönnek a norvégok. Góllövők: Ferraris II., illetve Brustad. A meghosszabbításban a keményebb olaszok jobban bírják magukat és Piola megszerezzi a győztes gólt.

FRANCIAORSZÁG-BELGIUM 3:1 (2:1)

Párizs, Colombesi stadion, 45 ezer néző. Vezette: Wüttrich (Svájc). A franciák biztosan győztek, a végén már csak védekeztek. Góllövők: Veinante, Nicolas és Aston illetve Braine. A mezőny legjobbjai Aston, a francia jobbszélő.

BRAZÍLIA-LENGYELORSZÁG 6:5 (4:4, 3:1)

Strasbourg, Strade de le Meinan. Vezette: Eklind (Svédország). Brazíliát úgy emlegették, mint a V. B. egyik legesélyesebb csapatát, de játékaival rácsófolta a hírességekre. Aligha kell tőle rettegni. A rendes játékidőben 4:4-re állt a mérkőzés. Hosszabbításban azonban jobban bírták. Góllövők: Leonidas (3) és Peracia (3), illetve Wilimowski (4) és Wodorz.

CSEHSZLOVÁKIA-HOLLANDIA 3:0 (0:0, 0:0)

Le Havre, Stade Municipal. Vezette: Lecercq (Franciaország). Inkább a csehek támadnak, de a hollandok lefutásai veszélyesebbek. A meghosszabbított időben összeroppant a holland védelem. Góllövők: Nejedly (2) és Bouček.

MAGYARORSZÁG-HOLLAND-INDIA 6:0 (4:0)

Reims, Stade Vélodrom Municipal. Vezette: Conrie (Franciaország). A magyarok fölényes játéka ellenére sem volt könnyű győzelem. Halatlanul gyors és küzdőképes volt a tengerentúli együttes. A közönség, amelyben igen sok holland foglalt helyet, feltűnően barátságosan volt a magyarokkal szemben. Az összecsapásoknál állandóan kifütyölte a magyar játékosokat, pedig a holland indusok nagy igyekezetükben gyakran veszélyeztették az ellenfél testi épségét. A gólok sorrendje: 13 p. Kohut, 16 p. Toldi. 25 p. Sárosi dr, 30 p. Zsengellér. Szünet után leálltak a magyarok: 31 p. Zsengellér, 44 p. Sárosi dr. A magyar együttes a következő összeállításban állt fel:

Háda — Korányi, Biró — Lázár, Turay, Balogh — Sas, Zsengellér, Sárosi dr, Toldi, Kohut.

A védelem megnyugtatóan mozgott, de a csatársor teljesítményét a gyenge védelemmel szemben nem lehet elbírálni.

LEGUJABB

Országos közművelődési nagygyűlés Bucurestiben

Ot ezer kiküldött gyűlt össze és ünnepi felvonulást tartott a királyi palota előtt

Bucuresti. Saját tud. Kedden reggel megnyílt a közművelődési otthonok országos kongresszusa a Román Arénában. A kongresszusra közel ötezer delegátus, — különösen sok táncsoport — érkezett a fővárosba az egész országból. A résztvevők egy küldöttsége koszorút helyezett el az Ismeretlen Katona síremlékén. Fél 12 órakor megjelent a kongresszus színhelyén a

király, Mihály nagyvajda kíséretében és ünnepélyesen megnyitotta a nagygyűlést. Elsőnek Gusti professzor mondott beszédet, majd az ország különböző részeiből érkezett küldöttségek vezetői beszéltek. A nagygyűlés megnyitását hatalmas diszfelvonulás követte a királyi palota előtt.

A légi szolgálat ünnepe a király hazatérése évfordulóján

Az olasz légügyi alminiszter is részt vett az ünnepségen. — Az uralkodó beszélt a légi szolgálat nagy jelentőségéről

Bucuresti. Saját tud. Június 6-án, a király visszatérésének évfordulóján, többéves hagyományhoz híven most is a román légi szolgálatot ünnepelték a fővárosban, a banesai repülőtéren, a király, Mihály nagyvajda, a kormány tagjai és Valle tábornok, olasz légügyi alminiszter jelenlétében. A király ez alkalommal a kardos aranyereszt tiszti rendjével tüntette ki Valle tábornokot és ugyancsak kitüntette, sajátkezűleg adva át a rendjeleket, Valle kíséretének tisztjeit is. Az olasz légügyi alminiszter erre Victor Emanuel császár nevében átnyújtotta a királynak az olasz légi szolgálat tiszteletbeli pilótájának jelvényét. A király az ünnepség során kitüntette a román légiszolgálat számos tisztjét is.

A régi és új kitüntetettek diszfelvonással tisztelegtek a király előtt. Az ünnepség után

disztribúció volt, amelyen a király beszédet mondott.

— A légi szolgálat — mondotta az uralkodó az a része a hadseregnek, amely állandóan mozgósítva van a szüntelenül szembenáll egy ismeretlen ellenséggel.

Az uralkodó ezután rámutatott a katonai repülés nagy jelentőségére s a fejlődésre, amelyet a román légi szolgálat az utolsó husz évben felmutathat.

**JUGOSZLÁV KÜLDÖTTSEG
A JUNIUS 8-IKI ORSZÁGŐRI ÜNNEPSÉGEN.**
Bucuresti. Saját tud. Hétfőn Bucurestibe érkezett Miletić jugoszláv testnevelésügyi miniszter egy jugoszláv küldöttség élén, hogy részt vegyen a június 8-iki nagy országőri ünnepségen.

Hodzsa miniszterelnök ezen a héten a csehszlovákiai magyar nemzetiséggel is megkezdí a tárgyalásokat

Nagy felindulás van a cseh kormánykörökben a szlovák néppárt ellen

Prágából jelentik: A kormányajtó szemérveti az autonómista szlovák néppártnak, hogy kihasználta az ország súlyos helyzetét, követeléseit érdekében és egy táborban halad a németekkel, magyarokkal és lengyelekkel. Altalában a hivatalos cseh körök azzal a megállapítással akarják a szlovák néppárt mozgalmának jelentőségét csökkenteni, hogy szerintük a szlovák néppárt nem képviseli az egész szlovák népet. Kormánykörökben a szlovák kérdést elválasztják a nemzetiségi politikától.

A nemzetiségekkel való tárgyalásokat egyb-

ként ezen a héten kezdi meg Hodzsa miniszterelnök. A szudéta-németekkel folytatja a már megkezdett tárgyalásokat, azután az egyesült magyar párt vezetőivel tárgyal a miniszterelnök. A magyar párt már régebben összeállította követeléseit 31 pontban és azt át is nyújtotta Hodzsának. Járass elnök a legutóbbi jolsvai gyűlésen bejelentette, hogy a magyarok nem követelnek kevesebbet, mint a németek, de legfontosabb követelésük a nemzeti jóvátelet 1919 óta. Hodzsa a magyarok után a lengyelekkel, majd a ruténekkel tárgyal.

Kik bombázták a francia területet?

Salamancából jelentik: A nemzeti rádióállomás felhivatalos közlése szerint köztársasági repülőgépek repültek át francia területre, azzal a szándékkal, hogy nemzetközi bonyodalmakat idézzenek elő. Jellemző, hogy a repülők abban az időben dobták le bombáikat a francia területre, amikor a nemzeti Spanyolországot hevesen támadó röpcédulákat osztogatták a francia városokban. Ugyanakkor a kommunista képviselők is interpellációt jelentettek a kamarában a köztársasági Spanyolország mellett való beavatkozás érdekében.

Párizsból jelentik: A Matin és a Journal szerint spanyol köztársasági kormányparti repülőgépek követték el a francia terület feletti bombázást, a baloldali sajtó viszont Franco kormányt teszi felelősé.

Daladier francia miniszterelnök beszélt hazája hivatásáról

Franciaország megmarad Franciaországnak — mondotta

Lyonból jelentik: A hősi emlékmű leleplezése alkalmából vasárnap Daladier miniszterelnök és hadügyminiszter avató beszédében többek között a következőket mondotta:

— Franciaország eltökélt szándéka, hogy Franciaország marad. Nem engedjük meg, hogy az emberiség kapcsolataiban az erőszak legyen a döntő bíró. Meg akarjuk őrizni a békét, mert az a szeretet, amellyel a béke iránt viseltetünk, nem a gyengeség érzéséből fakadó lemondás.

Ausztria csatlakozása és a Vatikán

Rómából jelentik: Az Osservatore Romano írja: Egyes lapok azt a híradást közölték, hogy Németország szentszéki nagykövete tárgyalást kezdett a Vatikánban a csatlakozás következtében előállott ausztriai helyzet tisztázására. Mődunkban áll kijelenteni, hogy a tárgyalásokról szóló hír nem felel meg a valóságnak.

Arcábródetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Használt butorok
elköltség miatt eladók
Oradea, Parcul Alba
Iulia 2. szám.

Jégszekrény
jókarban levő eladó,
fűszeresnek alkalmas.
Oradea, Str. Regele Carol
II. 19.

Veszek
mindenfélé ujságpapírt,
könyvet, üvegeket, ócska
férfi ruhákat, mindenfélé
ócskaságot és limlomot. Cim: Klein
Dezso, Oradea, Str. Budai
Deleanu No. 2. Hívásra
házhöz megyek.

Veszek
aranyat, ezüstöt, briliánsot.
Herbst ékszer-
áruház. Oradea, Bulev.
Regele Ferdinand 3.

Eladó
költözés miatt olcsó
aron bronz ebédő lámpa,
1 mt. metszett tükör,
lisztes láda és fajtiszta
harci nőstény kanári
madarak. Érdeklődni déli
órákban. Oradea, Str. Joan
Cioras No. 29.

Stingl
zongora eladó. Oradea,
Str. Wilson 9-a.

Eladó
teljesen új utazó bőrönd,
kertiszékek, hintaszék
és különféle edények
eladók. Oradea Str. Alexandri
Nr. 32. 1 em. balra.

Különféle

Rózsák,
mindennap frissen vágva,
eladók. Oradea, Str. Nogáll
9. szám.

Alkalmazás

Gyermekgondozónőt
11 hónapos gyermekhez
azonnalre felveszek. —
Oradea, Str. Episcopul Pavel
27. szám.

Házvezetőnőnek
menne idősebb asszony
vidékre. Burik I-né,
Oradea, Str. Ciorogariu
11. szám. (Házmeester-

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindent a „MAGYAR LAPOK”-at.

beszült a Szent László-nyomda Rt. környomdájában
Oradea, Str. Regele Carol II. No. 3.

Cukorka üzlet

részére keresek egy románul jól beszélő kiszolgálóéányt. Petrovici cukorkagyár, Oradea, Str. Alexandri 28.

Lakás

2 szoba
konyha azonnalra kiadó. Oradea, Str. Petőfi
24. szám.

Központban
udvari parkettás szoba és
konyhából álló lakás,
szeptember, esetleg
augusztus 1-re kiadó.
Ertekezni: Oradea,
Str. Moldova 2.

Két szoba,
előszoba, konyha, kamara
mellékhelyiséggel kiadó
július 1-re. Cim: Oradea,
Str. Constanțiană 25. szám.

Háromszobás
fürdőszobás utcai lakás
augusztus 1-re kiadó.
Oradea, Parcul Alba
Iulia 2. szám.

Augusztus 1-ére
Olosigban 2 szobás lakást
keresek pontos fizető
gyermektelen házaspár.
Cim a kiadóban

2 szobás
előszobás lakás azonnalra
kiadó. Oradea, Str. Barieri
5. szám. (Colonie Poșany.)

Két
szoba, konyha, kamra
kiadó a Katalin-telepi
templom mellett. Oradea,
Prága-u. Villany van.

Három- és kétszobás
fürdőszobás lakások
augusztus 1-re kiadók.
Erdeklődni: Oradea, Oltenia-
u. 2. szám.

3 vagy 2 szobás lakás
complett kiadó azonnal
Oradea, Str. Principele
Mihai 6.

Egy
és kétszobás lakás kiadó.
Cim: Oradea, Str. Codrilor
11. szám.

Kétszobás
utcai lakás kiadó augusztus
1-re. Vasredőny eladó.
Dr. Bozsodi, Oradea,
Pável-utca 17.